

Izvještaj o javnom objavljivanju

NLB Banke AD Podgorica

31.12.2024. (godišnji)

U skladu sa Odlukom o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji

Sektor kontrole upravljanja rizicima
U Podgorici, maj 2025. godine

Sadržaj

- 1. Uvod.....5
- 2. Godišnji finansijski izvještaji sa mišljenjem spoljnjeg revizora5
 - 3. Ciljevi i politike upravljanja rizikom.....5
 - 3.1. Strategija i postupci upravljanja kategorijama rizika5
 - 3.2. Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima6
 - 3.3. Obim i vrsta sistema izvještavanja.....7
 - 3.4. Zaštita od rizika i ublažavanje rizika, strategije i postupci za praćenje stalne efikasnosti zaštite od rizika i ublažavanja rizika7
 - 3.5. Izjave organa upravljanja kreditne institucije o primjerenosti mehanizama za upravljanje rizičnim profilom i strategiji kreditne institucije7
 - 3.6. Broj direktorskih pozicija članova organa upravljanja kreditne institucije8
 - 3.7. Politike i procedure koje se odnose na izbor i procjenu ispunjenosti uslova za članove organa upravljanja kreditne institucije.....8
 - 3.8. Politika raznovrsnosti pri izboru članova organa upravljanja, svrha i svi relevantni ciljevi te politike, kao i mjera u kojoj su svrha i ciljevi politike ostvareni8
 - 3.9. Opis toka podataka o upravljanju rizicima prema organima upravljanja8
 - 3.10. Broj održanih sjednica odbora za rizike8
- 4. Konsolidacija9
- 5. Podaci o regulatornom kapitalu9
 - 5.1. Sastav regulatornog kapitala (u 000 Eur) na 31.12.2024.9
 - 5.2. Opis glavnih karakteristika instrumenata redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala koje je emitovala kreditna institucija i uslovi instrumenata redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala11
 - 5.3. Vrsta i iznos svakog prudencijalnog filtera koji se primjenjuje u skladu sa čl. 14 do 17 Odluke o adekvatnosti kapitala, stavki koje su odbijene u skladu sa čl. 18, 48 i 58 Odluke o adekvatnosti kapitala, stavki koje nisu odbijene u skladu sa čl. 31, 38, 48, 58 i 88 Odluke o adekvatnosti kapitala11
 - 5.4. Opis svih ograničenja koja se primjenjuju na obračun regulatornog kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala kao i instrumenata, prudencijalnih filtera i umanjenja na koje se ta ograničenja primjenjuju..... 12

5.5. Sveobuhvatno objašnjenje osnove na kojoj su izračunate stope kapitala, ako su te stope kapitala izračunate primjenom elemenata regulatornog kapitala koji su utvrđeni na osnovi koja nije određena u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	12
6. Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti	12
7. Podaci o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane	24
8. Podaci o kontradikličnom baferu kapitala	25
9. Podaci o izloženosti kreditnom riziku i riziku razvodnjavanja	25
10. Podaci o opterećenoj i neopterećenoj imovini	33
11. Podaci o promjeni standardizovanog pristupa	34
12. Podaci o izloženosti tržišnom riziku	34
13. Podaci o upravljanju operativnim rizikom	34
14. Podaci o ključnim indikatorima	35
14.1 Sastav regulatornog kapitala i kapitalni zahtjevi izračunati u skladu sa članom 101 Odluke o adekvatnosti kapitala (u 000 Eur)	35
14.2 Ukupan iznos izloženosti riziku izračunat u skladu sa članom 101 stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala	35
14.3 Iznos i sastav dodatnog regulatornog kapitala koji kreditna institucija mora da drži u skladu sa članom 279 stav 1 tačka 1 Zakona, ako je primjenljivo	35
14.4 Zahtjev za kombinovani bafer koji kreditna institucija mora da drži u skladu sa Zakonom	35
14.5 Koeficijent finansijskog leveridža i mjere ukupne izloženosti izračunatim u skladu sa članom 496 Odluke o adekvatnosti kapitala	35
14.6 Podaci o koeficijentu likvidne pokrivenosti izračunatom u skladu sa propisom kojim se uređuje upravljanje rizikom likvidnosti	37
15. Podaci o izloženosti riziku kamatne stope iz pozicija kojima se ne trguje	38
16. Podaci o izloženosti pozicijama sekjuritizacije	39
17. Podaci u vezi politike primanja	40
18. Podaci o koeficijenu finansijskog leveridža	44
19. Podaci u vezi zahtjeva za likvidnošću	45
20. Podaci o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik	45
21. Podaci u vezi primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika	46
21.1. Osnovne karakteristike politika i postupaka za bilansno i vanbilansno netiranje i obim korišćenja ovog tipa zaštite	46
21.2. Osnovne karakteristike politika i postupaka za vrednovanje prihvatljivog kolateralu i upravljanje tim kolateralom	46

21.3. Opis glavnih vrsta kolateralala koje je kreditna institucija primila u cilju ublažavanja kreditnog rizika	46
21.4. Za jemstva i kreditne derivate koji se koriste kao kreditna zaštita, glavne vrste davaoca jemstava i drugih ugovornih strana u kreditnim derivatima kao i njihovu kreditnu sposobost, koje se koriste u svrhu smanjenja kapitalnih zahtjeva, osim onih koje se koriste kao dio struktura sintetičkih sekjuritizacija	47
21.5. Podaci o koncentracijama tržišnog i kreditnih rizika u okviru primjenjenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika	47
21.6. Kreditna institucija koja izračunava iznos rizikom ponderisanih izloženosti u skladu sa standardizovanim pristupom ili IRB pristupom, dužna je da javno objavi podatke koje se odnose na ukupnu vrijednost izloženosti koja nije pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom i ukupnu vrijednost izloženosti koja je pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom nakon primjene korektivnih faktora.	47
21.7. Odgovarajući faktor konverzije i ublažavanje kreditnog rizika koje je povezano sa izloženošću i učestalost primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika sa efektom zamjene ili bez njega	48
21.8. Za kreditnu instituciju koja izračunava iznose rizikom ponderisanih izloženosti u skladu sa standardizovanim pristupom, iznos bilansnih i vanbilansnih izloženosti prema kategorijama izloženosti prije i poslije primjene faktora konverzije kao i u vezi sa tim ublažavanja kreditnog rizika	48
21.9. Za kreditnu instituciju koja izračunava iznose rizikom ponderisanih izloženosti u skladu sa standardizovanim pristupom, iznos rizikom ponderisanih izloženosti i odnos tog iznosa rizikom ponderisanih izloženosti i vrijednosti izloženosti nakon primjene odgovarajućeg faktora konverzije i ublažavanja kreditnog rizika povezanog sa izloženošću.	48
22. Podaci u vezi primjene naprednih pristupa za operativni rizik	48
23. Podaci u vezi primjene internih modela za tržišni rizik	48
24. Izuzeci od obaveze javnog objavljivanja podataka.	48

1. Uvod

Evropska regulativa na području adekvatnosti kapitala koja se temelji na načelima Bazela II, između ostalog, predviđa transparentnost poslovanja kreditnih institucija. Evropske banke dužne su objaviti određene informacije koje treba da omoguće dovoljan nivo informisanosti potencijalnim investitorima o rizicima kojima je banka izložena u svakodnevnom poslovanju.

U Crnoj Gori područje obaveznih objavljivanja uređuje Odluka o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji (u daljem tekstu Odluka). U skladu sa tom odlukom, NLB Banka objavljuje informacije za 31.12.2024. godine.

Podatke i informacije koji su predmet javnog objavljivanja u skladu sa Odlukom, kreditna institucija je dužna da objavljuje na svojoj internet stranici.

Za NLB Banku nisu relevantna objavljivanja koja se odnose na vrste poslova koje NLB Banka trenutno ne obavlja: sekjuritizacija, kao ni objavljivanja vezana za konsolidaciju i za podatke koji su propisani nakon izmjena u regulativi koje se primjenjuju od 01.01.2022. godine.

2. Godišnji finansijski izvještaji sa mišljenjem spoljnog revizora

Finansijske iskaze, koje čine: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Godišnji izvještaj, Finansijski izvještaji 31.12.2024. sa mišljenjem nezavisnog revizora, banka objavljuje na svojoj internet stranici: <https://www.nlb.me/finansijski-izvjestaji>.

3. Ciljevi i politike upravljanja rizikom

NLB Banka AD Podgorica je članica NLB grupe koja posluje na bankarskom tržištu Crne Gore.

3.1. Strategija i postupci upravljanja kategorijama rizika

U cilju ostvarivanja strateških ciljeva banke, posebna pažnja je posvećena praćenju i upravljanju svim kategorijama rizika sa kojima se banka suočava – kreditnom, tržišnom, kamatnom, riziku likvidnosti, operativnom, strateškom, riziku ugleda, riziku profitabilnosti i riziku kapitala. Krovna strategija upravljanja rizicima data je u dokumentu “**Strategija upravljanja rizicima NLB Banke**”, koja ujedno predstavlja osnovni interni dokument kojim se definišu ishodišta za osnivanje, organizaciju i aktivnosti upravljanja rizicima u banci. Osnovna svrha strategije upravljanja rizicima je definisanje ključnih pretpostavki/orijentacija u preuzimanju rizika u cilju ostvarivanja strateških poslovnih ciljeva. Ispunjavanjem definisanih ciljeva Banka će postići stručno i odgovorno preuzimanje rizika što će imati za rezultat dugoročno ispunjavanje poslovnih ciljeva Banke, kao i postizanje regulatornih zahtjeva na području upravljanja rizicima. Sistem upravljanja rizicima podrazumijeva upravljanje svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Cilj sistema nije samo ispunjenje internih i eksternih zahtjeva regulatora, već i postizanje jednog od osnovnih ciljeva Banke, a to je efektivno i krajnje efikasno upravljanje rizicima.

Uz krovnu strategiju, sveobuhvatan set internih politika, pravila i procedura, koje usvaja Upravni odbor banke, uz saglasnost Nadzornog odbora Banke, detaljnije definišu:

- Praćenje i upravljanje kreditnim rizikom sa ciljem minimiziranja gubitaka po osnovu kreditnog rizika;
- Način obezbjeđivanja zadovoljavajuće likvidnosti;
- Minimizaciju uticaja na rezultat banke, kao posljedica negativnog uticaja koji proizilaze iz tržišnih rizika;
- Efikasno upravljanje operativnim rizicima, odnosno sprječavanje nastanka gubitaka po osnovu štetnih događaja koji su posljedica operativnog rizika;
- Efikasno upravljanje nefinansijskim rizicima;
- Procesi upravljanja pojedinom vrstom rizika navedeni su u računovodstvenom dijelu godišnjeg izvještaja (Napomene uz finansijske izvještaje, Upravljanje finansijskim rizikom).

3.2. Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima

Za upravljanje rizicima, kojima je izložena NLB Banka AD Podgorica u svom poslovanju, odgovoran je Upravni odbor NLB Banke AD Podgorica. Strategiju upravljanja rizicima, politike upravljanja pojedinačnim rizicima i odgovarajuća planska dokumenta usvaja Upravni odbor, uz saglasnost Nadzornog odbora NLB Banke AD Podgorica, čime se definiše institucionalan okvir za preuzimanje rizika u poslovanju. Upravni odbor Banke je odgovoran za organizovanje sprovođenja usvojenih strategija, politika i planova. Praćenje izloženosti rizicima u NLB Banci AD Podgorica centralizovano je u okviru **Sektora kontrole upravljanja rizicima**, koji je samostalna organizaciona jedinica i jedna od tri kontrolne funkcije u Banci. Ovakvo centralizovano praćenje obezbjeđuje implementaciju standardizovanih i sistemski uređenih pristupa ovladavanja rizika. Sektor kontrole upravljanja rizicima je odgovoran neposredno članu Upravnog odbora zaduženom za ovo područje – CRO (Chief Risk Officer).

Odgovorna tijela zadužena za upravljanje rizicima su:

- Upravni odbor, odgovoran za uspostavljanje sistema upravljanja rizicima, koji, u skladu sa tim, prati efikasnost i adekvatnost sistema upravljanja rizicima.
- Odbor za rizike, kao stalno radno tijelo Nadzornog odbora, pruža podršku u nadzoru sprovođenja strategije za upravljanje rizicima, a naročito rizikom likvidnosti, tržišnim rizikom, kreditnim rizikom i operativnim rizikom, radi njihove procjene u odnosu na odobrenu sklonost preuzimanju rizika i strategiju upravljanja rizicima, te obavlja i druge zadatke u skladu sa regulativom.
- Revizorski odbor, koji obavlja poslove u skladu se zakonom kojim se uređuje revizija.

Pored gore navedenih tijela, odgovornosti za upravljanje rizicima imaju i Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom Banke, Kreditni odbor, Odbor za listu za intenzivno staranje, nadzornu listu i praćenje problematičnih plasmana i Komisija za likvidnost.

U upravljanja rizicima, Banka kao važan element koristi pristup tzv. “tri linije odbrane od neadekvatnih rizika”. Tri linije odbrane od neadekvatnih rizika se odnose na:

- poslovne sektore
- upravljanje rizicima i usklađenost poslovanja
- internu reviziju.

Poslovni sektori su prva linija odbrane od neadekvatnih rizika. U poslovnim sektorima započinje proces selektiranja prihvatljivih rizika. Poslovni sektori predlažu poslovne odluke u skladu sa definisanim internim aktima i ovlašćenjima. U tom smislu poslovni sektori moraju biti svjesni rizik apetita banke i moraju imati razvijenu svijest o značaju upravljanja rizicima.

Druga linija odbrane je područje upravljanja rizicima i usklađenost poslovanja. Druga linija odbrane je zadužena za nadzor nad procesom upravljanja rizicima. Obezbjeđuje vođstvo i usmjeravanje u kontekstu upravljanja rizicima i razvoj okvira upravljanja rizicima. Dalje, druga linija odbrane je zadužena da prati ispunjavanje zakonskih i regulatornih obaveza Banke, podsticanje poštovanja etičkih i principa vezanih za integritet, uključujući i bezbjednost informacija i zaštitu podataka o ličnosti i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Treća linija odbrane podrazumjeva značajnu ulogu interne revizije, koja sprovodi nezavisne i sveobuhvatne kontrole u procesu upravljanja rizicima (uključujući pregled sistema internih kontrola) i o istim podnosi izvještaje stručnim službama i organima upravljanja u banci.

3.3. Obim i vrsta sistema izvještavanja

Sektor kontrole upravljanja rizicima je odgovoran za sistem izvještavanja na području upravljanja rizicima i kapitalom, kako spoljnim korisnicima (Centralna banka Crne Gore, spoljni revizor, matična banka, kreditori), tako i internim korisnicima (Upravni odbor, Revizorski odbor, Kreditni odbor, Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom Banke, Odbor za listu za intezivno stranje, nadzornu listu i praćenje problematičnih plasmana). Pored praćenja rizika i pomenutog izvještavanja prema različitim korisnicima, u Sektoru kontrole upravljanja rizicima se sprovodi utvrđivanje značajnosti i ocjenjivanje nivoa pojedinačnih rizika.

Organizacija i razgraničenja odgovornosti područja upravljanja rizicima osmišljeni su na način da sprječavaju nastanak sukoba interesa i obezbjeđuju transparentan i dokumentovan proces praćenja odluka pri adekvatnom protoku informacija po vertikalni. Izvještavanje na području upravljanja rizicima u NLB Banci AD Podgorica obavlja se u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore, kao i standardima NLB Grupe. Izvještavanje se odvija u okviru standardizovanih izvještaja koji se izrađuju na osnovu metodologija za mjerenje i praćenje pojedine vrste rizika, te uspostavljene odgovarajuće baze podataka. Izvještavanje se vrši na mjesečnoj, kvartalnoj i godišnjoj osnovi u skladu sa relevantnom regulativom.

Sistemi mjerenja rizika sastavni su dio politika i ostalih internih akata na području upravljanja rizicima, koji su takođe usklađeni sa regulativom Centralne banke Crne Gore i standardima NLB Grupe.

3.4. Zaštita od rizika i ublažavanje rizika, strategije i postupci za praćenje stalne efikasnosti zaštite od rizika i ublažavanja rizika

Banka ima organizovan sistem internih akata u funkciji zaštite od rizika i ublažavanja rizika, kao i procese za kontinuirano praćenje efektivnosti zaštite od rizika i ublažavanja rizika.

Ključna interna akta na nivou NLB Banke AD Podgorica koja se odnose na ovo područje su:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja likvidnošću NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom kamatne stope NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja valutnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja operativnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika investiranja u hartije od vrijednosti bankarske knjige NLB Banke,
- Politika upravljanja modelima,
- Politika upravljanja kolateralima,
- Politika upravljanja nefinansijskim rizicima.

Pored navedenih, postoji određen broj pratećih dokumenata (mjerila i postupci, metodologije, procedure, uputstva, pravilnici i planovi), koji bliže uređuju pojedinačna područja upravljanja i praćenje rizika, između ostalog i poslove pribavljanja sredstava obezbjeđenja i postupke vezane za odobravanje plasmana (Procedura za obezbjeđenje plasmana, Uputstvo za kreditiranje pravnih lica, Strategija postupanja sa nekvalitetnim kreditima i dr).

3.5. Izjave organa upravljanja kreditne institucije o primjerenosti mehanizama za upravljanje rizičnim profilom i strategiji kreditne institucije

Usvajanjem ovog izvještaja, organi uprave kreditne institucije izjavljuju da su mehanizmi za upravljanje rizičnim profilom i strategija kreditne institucije primjereni.

3.6. Broj direktorskih pozicija članova organa upravljanja kreditne institucije

Na dan 31.12.2024. godine Upravni odbor NLB banke AD Podgorica činilo je 3 (tri) članova, od čega je jedan predsjednik Upravnog odbora.

3.7. Politike i procedure koje se odnose na izbor i procjenu ispunjenosti uslova za članove organa upravljanja kreditne institucije

Banka ima usvojenu Politiku za procjenu primjerenosti članova Nadzornog i Upravnog odbora i nosilaca ključnih funkcija u NLB Banci AD Podgorica. Politika definiše postupak pripreme procjene primjerenosti članova/kandidata za Upravni odbor ili Nadzorni odbor i nosilaca ključnih funkcija u NLB Banci AD Podgorica, uključujući: nadležnosti za procjenu primjerenosti, detaljna pravila postupka procjene primjerenosti, podatke i dokaze koje kandidat mora da dostavi Banci u svrhu procjene primjerenosti, okolnosti zbog kojih Banka mora da izvrši novu procjenu primjerenosti, obaveze obavještanja o svemu što bi moglo da utiče na promjenu procjene primjerenosti, kriterijume za procjenu primjerenosti, uključujući kriterijume za utvrđivanje kolektivne primjerenosti u odnosu na primjerenost pojedinog člana odbora, metode stručnog osposobljavanja u slučaju potrebe za dodatnom obukom i usavršavanjem i predloge mjera u slučajevima kada kandidat nije primjeren za funkciju s obzirom na procjenu Banke.

3.8. Politika raznovrsnosti pri izboru članova organa upravljanja, svrha i svi relevantni ciljevi te politike, kao i mjera u kojoj su svrha i ciljevi politike ostvareni

Banka ima usvojenu Politiku obezbjeđivanja raznovrsnosti organa upravljanja i višeg rukovodstva. Postavlja okvir u oblasti raznovrsnosti i zastupljenosti oba pola u organima upravljanja (Nadzorni odbor i Upravni odbor) i višem rukovodstvu, i propisuje proces biranja i imenovanja kandidata. Ovom Politikom, NLB Banka postavlja i okvir za raznovrsnost u pogledu obrazovanja, opsega znanja, vještina i iskustva, starosti, pola, međunarodnog iskustva i geografskog porijekla. Raznovrsnost organa upravljanja i višeg rukovodstva omogućava različita mišljenja, samostalnost, dobro promišljene i uravnotežene odluke, upravljanje rizicima i time veći učinak i efikasnost Banke.

3.9. Opis toka podataka o upravljanju rizicima prema organima upravljanja

Sektor kontrole upravljanja rizicima, koji je jedna od tri kontrolne funkcije Banke, priprema i predstavlja organima odlučivanja izvještaj o upravljanju rizicima na mjesečnom nivou. Pored toga, postoji čitav set drugih izvještaja koji se pripremaju i predstavljaju u skladu sa definisanom dinamikom (ili po potrebi).

3.10. Broj održanih sjednica odbora za rizike

NLB banka AD Podgorica je u toku 2024. godine održala 13 (trinaest) sjednica Odbora za rizike.

4. Konsolidacija

NLB Banka AD Podgorica nema podređenih lica sa kojima bi se konsolidovala, pa u skladu sa tim objavljuje informacije samo na individualnoj osnovi.

5. Podaci o regulatornom kapitalu

Kreditna institucija je dužna da u vezi sa regulatornim kapitalom javno objavi podatke koje se odnose na potpuno usklađenje stavki redovnog osnovnog kapitala, stavki dodatnog osnovnog kapitala, stavki dopunskog kapitala, kao i prudencijalnih filtera i umanjenja koja se primjenjuju na regulatorni kapital kreditne institucija; Podaci su prezentovani u pregledu niže.

5.1. Sastav regulatornog kapitala (u 000 Eur) na 31.12.2024.

Red. br.	OPIS POZICIJE	IZNOS
1=1.1+1.2	REGULATORNI KAPITAL	109,692
1.1 = 1.1.1+1.1.2	OSNOVNI KAPITAL (Tier 1)	94,384
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL (CET 1)	94,384
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	33,794
1.1.1.1.1	plaćeni instrumenti kapitala	26,648
1.1.1.1.3	emisiona premija (premija na akcije)	7,146
1.1.1.2	Neraspoređena (zadržana) dobit	52,659
1.1.1.2.1	Neraspoređena (zadržana) dobit iz prethodnih godina	44,332
1.1.1.2.2	priznata dobit ili gubitak (tekuće godine)	8,327
1.1.1.2.2.1	dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva (poz 22 iz BU)	27,754
1.1.1.2.2.2	(–) iznos dobiti ostvarene u toku tekuće godine ili dobiti ostvarene na kraju tekuće godine koji ne zadovoljava uslove za priznavanje	19,428
1.1.1.3	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit (ukupni ostali rezultat) - FVOCI	-560
1.1.1.3.2.	dobici ili gubici nastali ponovnim vrednovanjem instrumenata raspoloživih za prodaju utvrđenih u skladu sa MSFI 9	-507
1.1.1.3.3.	ostali dobiti ili gubici uključeni u ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu sa MRS 1	-53
1.1.1.4	Ostale rezerve	15,599
1.1.1.7	Usklađivanja redovnog osnovnog kapitala zbog prudencijalnih filtera	960
1.1.1.6.5	(–) usklađivanja vrednovanja zbog zahtjeva za oprezno (prudencijalno) vrednovanje (AVA)	16
1.1.1.6.5.1	(–) usklađivanja vrednovanja izračnata prema jednostavnom pristupu	16
1.1.1.6.6	ostala prudencijalna usklađivanja	976
1.1.1.9	(–) Ostala nematerijalna imovina	2,183
1.1.1.9.1	(–) ostala nematerijalna imovina prije odbitka odloženih poreskih obaveza	2,183
1.1.1.25	(–) Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao dobra aktiva	4,378
1.1.1.26	(–) Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao nekvalitetne izloženosti na koje se ne primjenjuje odbitna stavka od redovnog osnovnog kapitala iz člana 18 tačka 13 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija (jer su nastale prije početka primjene ove odluke)	1,507

1.2	DOPUNSKI KAPITAL (Tier 2)	15,308
1.2.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dopunski kapital	15,308
1.2.1.1	plaćeni instrumenti kapitala	16,400
1.2.1.2*	napomena: instrumenti kapitala koji nisu priznati	1,092

Struktura regulatornog kapitala:

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1	REGULATORNI KAPITAL	109,692
1.1.	OSNOVNI KAPITAL (Tier 1)	94,384
1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL (CET 1)	94,384
2	DODATNI OSNOVNI KAPITAL (AT1)	0
2	DOPUNSKI KAPITAL (Tier 2)	15,308

Koeficijent adekvatnosti kapitala:

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1	Koeficijent redovnog osnovnog kapitala (CET1) - min 4,5%	17.34%
1.1.	Višak (+)/manjak (–) redovnog osnovnog kapitala	69,894
1.2.	Višak (+)/manjak (–) redovnog osnovnog kapitala uključujući bafer	51,499
1.3.	Višak (+)/manjak (–) OCR redovnog osnovnog kapitala	40,295
2.	Koeficijent osnovnog kapitala (Tier 1) - min 6%	17.34%
2.1.	Višak (+)/manjak (–) osnovnog kapitala	61,731
2.2.	Višak (+)/manjak (–) OCR osnovnog kapitala	28,397
3.	Koeficijent ukupnog kapitala (TCR) - min 8%	20.16%
3.1.	Višak (+)/manjak (–) ukupnog kapitala	66,154
3.2.	Višak (+)/manjak (–) OCR ukupnog kapitala	27,841

5.2. Opis glavnih karakteristika instrumenata redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala koje je emitovala kreditna institucija i uslovi instrumenata redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala

Akcijski kapital vrijednosti 26.648 hilj. EUR se odnosi na redovne akcije, nominalne vrijednosti 1,74 EUR za jednu akciju, sa promjenljivim nivoom dividende srazmjerno uloženom kapitalu u akcionarski kapital Banke, sa punim diskrecionim pravom isplate kupona/dividende u pogledu vremena isplate i u pogledu iznosa. U pitanju su nekonvertabilni instrumenti kapitala. Instrument se emituje direktno, na osnovu odluke skupštine akcionara. U pitanju je instrument bez dospjeća koji je potpuno plaćen. Ovaj instrument ispunjava regulatorne zahtjeve za uključenje u redovni osnovni kapital NLB Banke.

Dopunski kapital se odnosi na suobordinisani dug. Subordinisani dug predstavlja instrument duga (uključen u regulatorni kapital Banke) podređen u odnosu na potraživanja koja se odnose na instrumente kvalifikovanih obaveza. Na 31.12.2024. vrijednost koja je uključena u regulatorni kapital je 15.308 hilj. EUR. Instrument nije podložen nikakvim sporazumima kojima bi se dala prednost naplati potraživanja u okviru instrumenata. Izvorni rok dospjeća instrumenta je najmanje pet godina i isti dospjeva 22.09.2027 (prvobitni subordinisani kredit u iznosu od 2,4 miliona EUR) dok je rok dospjeća subordinisanog kredita povučenog krajem 2024. godine (14 miliona EUR) 09.12.2034. godine. Instrument nije predmet sporazuma o prebijanju ili netiranju kojima bi se umanjila njegova sposobnost za apsorbciju gubitaka.

5.3. Vrsta i iznos svakog prudencijalnog filtera koji se primjenjuje u skladu sa čl. 14 do 17 Odluke o adekvatnosti kapitala, stavki koje su odbijene u skladu sa čl. 18, 48 i 58 Odluke o adekvatnosti kapitala, stavki koje nisu odbijene u skladu sa čl. 31, 38, 48, 58 i 88 Odluke o adekvatnosti kapitala

Navedeni podaci su prezentovani u hiljadama EUR, u tabeli ispod.

1.1.1.7	Usklađivanja redovnog osnovnog kapitala zbog prudencijalnih filtera	974
1.1.1.7.5	(–) usklađivanja vrednovanja zbog zahtjeva za oprezno (prudencijalno) vrednovanje (AVA)	16
1.1.1.7.5.1	(–) usklađivanja vrednovanja izračnata prema jednostavnom pristupu	16
1.1.1.6.6	ostala prudencijalna usklađivanja	958
1.1.1.9	(–) Ostala nematerijalna imovina	2.183
1.1.1.9.1	(–) ostala nematerijalna imovina prije odbitka odloženih poreskih obaveza	2.183
1.1.1.31	Ostali elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala	

5.4. Opis svih ograničenja koja se primjenjuju na obračun regulatornog kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala kao i instrumenata, prudencijalnih filtera i umanjjenja na koje se ta ograničenja primjenjuju

Ostala prudencijalna usklađivanja se odnose na primjenu privremene mjere iz Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja epidemije zarazne bolesti COVID 19 na finansijski sistem, kojom se kreditnim institucijama dozvoljavalo da do 30. juna 2023. godine, mogu da iz izračuna stavki redovnog osnovnog kapitala isključe 100% iznosa nerealizovanih gubitaka, utvrđenih nakon stupanja na snagu Odluke, prilikom vrednovanja dužničkih finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju u skladu sa MSFI 9, koji su uključeni u ukupni ostali rezultat.

Takođe, počev od 31.12.2024. godine na ovoj poziciji kreditne institucije koje imaju račun 3025 koji im služi za umanjjenje potrebne rezerve prikazuju iznos ublažavanja negativnih efekata Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija (OAKKI). Naime, kreditne institucije koje prilikom obračuna nedostajućih rezervi uzimaju u obzir pozitivne razlike sa računa 3025 za umanjjenje potrebnih rezervi, počev od 31.12.2024. godine neće biti u mogućnosti da ih koriste jer će se račun 3025 (saldo) prikazivati na poziciji ostale rezerve, tako da će iznos nedostajućih rezervi biti jednak iznosu potrebnih rezervi. Pozitivna razlika između iznosa nedostajućih rezervi na dan obračuna regulatornog kapitala i salda računa 3025, koji će se počev od 31.12.2024. godine uključiti na poziciju ostale rezerve, predstavljaće negativne efekte primjene odredbi Odluke o izmjeni i dopuni OAKKI. Ublažavanje negativnih efekata vrši se prilikom svakog obračuna regulatornog kapitala u procentu koji je dat odlukom i to 70% počev od 31. decembra 2024. godine; 35% počev od 30. juna 2025. godine; 0% počev od 31. decembra 2025. godine. Utvrđeni iznos ublažavanja prikazivaće se na ovoj poziciji.

5.5. Sveobuhvatno objašnjenje osnove na kojoj su izračunate stope kapitala, ako su te stope kapitala izračunate primjenom elemenata regulatornog kapitala koji su utvrđeni na osnovi koja nije određena u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala

Nije primjenljivo u slučaju NLB Banke AD Podgorica.

6. Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti

Cilj utvrđivanja interno potrebnog kapitala NLB Banke AD Podgorica jeste obezbjeđivanje pretpostavki za sigurno i stabilno poslovanje na dugi rok, u odnosu na rizičnost poslovanja.

ICAAP proces ima za cilj procjenu adekvatnosti nivoa kapitala iz ugla rizika sa kojima se banka suočava u poslovanju. Prvi korak ICAAP procesa se odnosi na identifikaciju rizika, a potom i procjenu materijalnosti istih, što je ključna komponenta ICAAP procesa. U okviru ovog procesa, identifikovani su ključni rizici i određen je njihov značaj (materijalnost), kroz sveobuhvatan pristup, uzimajući u obzir EBA tabelu rizika i druga relevantna istraživanja/najbolje prakse u bankarskom sektoru.

Kao rezultat procesa prepoznavanja rizika sa materijalnim uticajem na kapital prepoznati su sljedeći rizici:

- **Kreditni rizik**
 - Rizik defaulta
 - Rizik pojedinačne koncentracije
 - Rizik koncentracije djelatnosti (industrije)
 - Tranzicioni rizik (ESG)
 - Fizički rizik (ESG)
- **Tržišni rizik**
 - Rizik kamatne stope
 - Rizik kreditnog spread-a
 - Rizik vrednovanja kamatnih svopova
- **Operativni rizik**
 - Rizik od prevara i zloupotreba
 - Rizik neuspostavljanja kolateralala
 - Rizik izostanka dokumentacije o kreditima / kolateralima
 - IT rizici
 - Ljudske greške
 - Cyber risk
 - Outsourcing risk
- **Ostali rizici**
 - Strateški rizik
 - Rizik profitabilnosti

Kao rezultat procesa prepoznavanja rizika sa materijalnim uticajem na likvidnost prepoznati su sljedeći rizici:

· Rizik likvidnosti

- Rizik kašnjenja u servisiranju obaveza
- Rizik koncentracije likvidnih rezervi
- Funding risk – koncentracije depozita
- Rizik kratkoročne likvidnosti
- Funding risk – stabilnosti depozita po viđenju
- Rizik dnevne likvidnosti
- Rizik tržišne likvidnosti usljed uticaja ESG-a na cjenovnu politiku;

Metodologija obračuna internog kapitala za kreditni rizik

NLB Grupa, pa i NLB Banka ad Podgorica koristi standardizovan pristup kao osnov za obračun potrebnog kapitala za kreditni rizik. Pristup se koristi za izračunavanje potrebnog kapitala u okviru prvog stuba. NLB Grupa je svjesna da ovaj pristup ne obuhvata sve faktore rizika, usljed čega je fokus na identifikaciji dodatnih rizika koji nisu uključeni u obračun prema regulatornom zahtjevu.

Internal ratings-based (IRB) pristup se zasniva na mjerenju očekivanih gubitaka (EL-expected losses) i neočekivanih gubitaka (UL-unexpected losses). Rizikom ponderisana aktiva (RWA) se koristi za izračun neočekivanih gubitaka. NLB Banka ad Podgorica u skladu sa smjernicama NLB d.d. koristi modele na način da procjenjuje interne potrebe kapitala u najboljoj mogućoj mjeri. Poboljšanja kalkulacija za izračun interno potrebnog kapitala su moguća u mjeri praćenja statističkih modela i nadogradnje istih.

Uz IRB pristup, komitenti koji su izloženi prema Banci su podijeljeni u dvije kategorije sa različitim kategorijama rizika:

- (a) pravna lica (PO),
- (b) fizička lica (FO).

U NLB Banci ad Podgorica, segment pravnih lica (PO) je podijeljen na dvije pod kategorije u skladu sa veličinom klijenta:

- velika preduzeća (corporate),
- mala i srednja preduzeća (SME).

Segment fizičkih lica (FO) je podijeljen na 3 podkategorije:

- segment stambenih kredita (tip 202),
- segment potrošačkih kredita (tip 204), i
- ostali segment (minusi, kreditne kartice itd.).

Navedene podjele su u skladu sa IFRS 9 segmentacijom i koriste se u izvještajnim procesima NLB Banke AD Podgorica i Grupe.

- U skladu sa IRB pristupom, NLB Banka ad Podgorica vrši kalkulaciju izloženosti (EAD), vjerovatnoću gubitka (PD), ročnost plasmana (M) i LGD komponente u skladu sa bonitetnim razredom klijenta.

Metodologija procjene internog kapitala za rizik koncentracije

U cilju izračuna dodatnog kapitala za rizik koncentracije izvršena je analiza sljedećih rizika:

- Rizika industrije (djelatnosti)
- Rizika pojedinačne koncentracije.

Rizik industrije

Rizik industrije podrazumijeva obračun rizikom ponderisane aktive (RWA) za unaprijed definisane grane industrije u prvom stubu. Kao 10 identifikovanih grana industrije koriste se:

- trgovina na malo i veliko;
- usluge pružanja smještaja i hrane;
- usluge;
- rudarstvo;
- transport i skladištenje;
- poslovanje nekretninama;
- poljoprivreda, lov i ribarstvo;
- prerađivačka industrija;
- građevina;
- finansije.

Rizik industrije se zasniva na primjeni Herfindahl-Hirschman Index (HHI) prema izloženosti klijenata razvrstanih u 10 privrednih grana, a polazi od RWA za pojedine djelatnosti u „prvom stubu“, nakon čega se računa suma kvadrata pojedinačnih učešća djelatnosti u ukupnoj sumi.

Dalji obračun interno potrebnog kapitala se vrši korišćenjem izračunate procentualne vrijednosti HHI i odgovarajućeg modela mapiranja za izračun dodatnog kapitala (Gordy-Lütkebohmert).

Rizik pojedinačne koncentracije

Rizik pojedinačne koncentracije je rizik od nastanka gubitaka usljed nesavršene diverzifikacije izloženosti u portfelju. Ova nesavršena diverzifikacija može proizaći iz male veličine portfelja ili velikog broja izloženosti prema specifičnim dužnicima. ICAAP scenario predviđa izračun rizikom ponderisane aktive (RWA) za sve klijente koji pripadaju corporate segmentu (isključuju se izloženosti prema bankama, državi i fizičkim licima).

Rizik pojedinačne koncentracije se zasniva na korišćenju HHI koji izračunava učešće RWA pojedinačnih klijenata/Grupe povezanih lica u ukupnoj RWA, nakon čega računa sumu kvadrata pojedinačnih učešća, u cilju dobijanja HHI. Dalji obračun interno potrebnog kapitala se vrši korišćenjem odgovarajućeg modela mapiranja za izračun dodatnog kapitala (Gordy-Lütkebohmert).

Metodologija procjene internog kapitala za kamatni rizik

Izračun interno potrebnog kapitala za rizik kamatne stope bazira se na analizi osjetljivosti ekonomske vrijednosti kapitala i osjetljivosti neto kamatnih prihoda.

Osjetljivost kapitala predstavlja uticaj naglog kamatnog šoka na ekonomsku vrijednost kapitala Banke. Kalkulacija se radi u skladu sa EVE metodologijom, a šok iznosi -200 b.p. Rezultat EVE izračuna po stanju na 31.12.2024. je uključen u ekonomsku perspektivu procjene interno potrebnog kapitala.

NLB Banka je u dugom roku osjetljivija iz aspekta osjetljivosti ekonomske vrijednosti kapitala, zbog relativno visokog iznosa kredita sa fiksnom kamatnom stopom i dugoročnih hartija od vrijednosti.

Metodologija procjene internog kapitala za rizik kreditnog spread-a

Zbog relativno značajnog iznosa dužničkih hartija od vrijednosti koje NLB Banka Podgorica ima u svom portfoliju i koje služe kao rezerve likvidnosti, Banka sprovodi credit spread stresno testiranje. Scenario podrazumijeva paralelno pomjeranje za 100 b.p, koje rezultira negativnim efektom na vrednovanje. Efekti se računaju korišćenjem NSV metode. Šok se primjenjuje na sve dužničke hartije od vrijednosti, bez obzira na računovodstvenu klasifikaciju.

Metodologija procjene internog kapitala za operativni rizik

U cilju određivanja kapitalnog zahtjeva za operativni rizik NLB Banke korišćeni su mjesečni podaci o realizovanim bruto gubicima koji predstavljaju stvarne istorijske štetne događaje koji proizilaze iz operativnog rizika. Iz izračuna se isključuju gubici koji se odnose na procese »Kredit«, »Leasing« i »Factoring«, jer su oni uglavnom pokriveni rezervacijama za kreditni rizik. U tom smislu koristimo i vremenske serije vrijednosti realizovanih naknada gubitaka kako bismo na kraju mogli dobiti neto gubitke. Ovo omogućava korišćenje tehnike bootstrap-a pri čemu se podaci slučajno uzorkuju i pretvaraju u godišnje vrijednosti.

Koristeći postupak slučajnog odabira koji je ugrađen u »R« softver, odaberemo dvanaest nasumičnih mjeseci iz serije podataka, iz vremenskog opsega od 2013. do 31.12.2024. - to nam daje 144 grupe mjesečnih podataka od kojih možemo uzorkovati. Suma nasumično odabranih mjesečnih gubitaka predstavlja jednu ,sintetičku godinu' koja se dodaje popisu podataka s početne tačke. To se ponavlja deset hiljada puta. Proces se radi odvojeno za bruto gubitke i naknade gubitaka.

Podaci se zatim koriste za procjenu **gamma distribucije**.

Gama distribucija se uglavnom koristi za modeliranje rizika što je čini posebno prikladnom za ovaj izračun.

Metodologija procjene internog kapitala za strateški rizik

Kvantifikacija strateškog rizika se sprovodi preko faktora za procjenu strateškog rizika. Faktori se dijele na unutrašnje i spoljne. Rizik je ocijenjen kao materijalan ako je bar jedan od unutrašnjih ili spoljnih faktora koji utiču na sami rizik definisan ocjenom „nestabilan“ ili „loš“.

Unutrašnji faktori su: Postojanje, jasnoća i transparentnost strategije banke; Organizaciona struktura; Procesi i procedure; Informaciona infrastruktura; Vlasnička struktura; Upravljanje rizicima; Organizaciona klima; Kadrovska podrška; Korporativno upravljanje. Spoljni faktori su: Prilagođavanje konkurenciji; Izmjene u regulativi; Odredbe i druge mjere regulatora; Politička sredina; Ekonomska situacija (poslovno okruženje); Angažovanje spoljnih dobavljača.

Faktori se mogu ocijeniti kao važni ili manje važni. Najviše 7 faktora se mogu ocijeniti kao važni. Ponder za važne faktore iznosi 0,5%, a za manje važne faktore 0,25% regulatornog zahtjeva za kapitalom iz I stuba za datum za koji se radi kalkulacija. Zahtjev za kapitalom za strateški rizik se izračunava kao zbir rezultata množenja za one faktore koji su bili procenjeni kao „nestabilan“, odnosno ocjenom „loš“.

Procjena faktora se vrši jednom godišnje u okviru ICAAP procesa, kada se definiše da li se neki od faktora koji utiču na strateški rizik promijenio.

Faktori koji su na 31.12.2024. ocijenjeni ocjenom nestabilno/loše su:

- Prilagođavanje konkurenciji
- Politička sredina i
- Ekonomska situacija.

Metodologija procjene internog kapitala za rizik profitabilnosti

U ICAAP-u je **rizik profitabilnosti** ugrađen u normativnu (P&L - eng. profit and loss) perspektivu, gdje se pretpostavlja da u stresnim uslovima, Banka ne bi ostvarila planirani rast (umanjenje projektovanih prihoda na bazi nepovećavanja portfolija i aktive) i smanjenje prihoda koje je posljedica formiranja NPL-a. Banka polazi od planskih veličina na strani aktive, portfolija, prihoda i troškova, a potom koristi stresnu pretpostavku (“adverse scenario”) da u planskom periodu neće biti ostvaren rast portfolija a da će NPL-ovi (nekvalitetni krediti) rasti, što rezultira nižim prihodima u odnosu na planirane i nižim rezultatom u odnosu na plan. Takođe se projektuje viši nivo troškova obezvrjeđenja u odnosu na planirani. Rizik profitabilnosti se testira i u ostalim scenarijima normativne (regulatorne) perspektive Banke.

Rizik profitabilnosti je u ekonomskoj perspektivi dio kapitalne rezerve za potencijalne promjene u profilu rizika ili u spoljnom okruženju (rezerva koja nije dostupna za poslovni i povezane rizike i predstavlja dodatni sigurnosni buffer). Uključivanje rizika profitabilnosti u kapitalski zahtjev i rezerve za potencijalne promjene u profilu rizika ili u spoljnom okruženju bi bilo dupliranje.

Rezultati postupka procjene adekvatnosti internog kapitala Banke (u 000 EUR)

MINIMALNI KAPITALNI ZAHTJEVI I PROCJENA INTERNIH KAPITALNIH ZAHTJEVA			
Rizik	PRVI STUB (Odluka o adekv. Kapitala)	DRUGI STUB (ICAAP)	
	Minim. kapitalni zahtjevi	Metodologija procjene internih kapitalnih zahtjeva	Interni kapitalni zahtjevi
1. Kreditni rizik			
Rizik druge ugovorne strane ili osnovni kreditni rizik	38.097	IRB.Rizik default-a	35.009
Kamatno indukovani kreditni rizik			
Rizik koncentracije		HHI	5.131
Kreditni rizik zemlje			
Rizik prilagođavanja kreditnom vrednovanju			
Rezidualni rizik			
2. Tržišni rizik (credit spread risk)		Stress test	2.180
3. Kamatni rizik iz pozicija kojima se ne trguje		EVE metod.	2.801
4. Operativni rizik	5.576	Gama distribucija	4.680
5. Dodatni iznos izloženosti riziku zbog fiksnih opštih troškova			
6. Ostali rizici značajni za KI			
a) Strateški rizik		Procjena značajnih faktora strateškog rizika	2.184
b) Reputacioni rizik			
c) Poslovni rizik			
7. Rizik nedostatka modela			
8.Rizik likvidnosti (rizik izvora finansiranja)			
9. Nedostaci internog upravljanja na nivou KI			
10. Uticaj eksternih činilaca i rezultati testiranja otpornosti na stres			
11. Rezultati diversifikacije (–)			
a) u okviru rizika			
b) između rizika			
12. UKUPNI REGULATORNI/INTERNI KAPITALNI ZAHTJEVI	43.673		52.881

Ukupan potreban kapital za pokriće rizika (u I i II stubu) na 31.12.2024. godine iznosi 52.881 hiljada Eur (od toga se kao dodatan kapitalski zahtjev u Stubu 2 projektuje nivo od 9.207 hiljada EUR). Regulatorni kapital Banke na 31.12.2024. godine je bio na nivou 109.692 hiljada EUR. Banka, u skladu sa lokalnom regulativom i logikom IRB pristupa za obračun rizikom ponderisane aktive u ICAAP-u, pored regulatornog kapitala izračunava i interno raspoloživi kapital Banke. Konzervativnim izračunom interno raspoloživog kapitala dobili smo nivo kapitala od 94.384 hiljada EUR.

Interni koeficijent adekvatnosti kapitala Banke (računat kao odnos: Interni kapital Banke / Ukupan zahtjev za kapitalom u I i II Stubu) na nivou 178,48% za 31.12.2024. godine. Odnos regulatornog kapitala i ukupne rizikom ponderisane aktive u prvom i drugom stubu je iznosio 16,59%.

Iznos dodatnih kapitalnih zahtjeva na osnovu postupka supervizorske provjere iz člana 279 stav 1 tačka 1 Zakona i njegov sastav u pogledu instrumenata redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala.

Kapitalni zahtjevi na osnovu postupka supervizorske provjere iz gore navedene regulative koji su važili za 31.12.2024. god. su prikazani niže.

Koeficijent redovnog osnovnog kapitala (CET1) - min 4,5%
Koeficijent osnovnog kapitala (Tier 1) - min 6%
Koeficijent ukupnog kapitala (TCR) - min 8%
Min koeficijent ukupnog zahtjeva za kapitalom u okviru SREP-a (TSCR koeficijent) 11.66%
Min ukupni zahtjev za kapitalom u okviru SREP-a (TSCR): koji se sastoji od redovnog osnovnog kapitala 6.56%
Min ukupni zahtjev za kapitalom u okviru SREP-a (TSCR): koji se sastoji od osnovnog kapitala 8.75%
Min koeficijent ukupnog zahtjeva za kapitalom (OCR) 15.04%
Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR): koji se sastoji od redovnog osnovnog kapitala 9.94%
Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR): koji se sastoji od osnovnog kapitala 12.13%
Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR) i zahtjevi iz stuba 2 (P2G) 15.04%
Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR) i zahtjev iz stuba 2 (P2G): koji se sastoji od redovnog osnovnog kapitala 9.94%
Min ukupni zahtjev za kapitalom (OCR) i zahtjev iz stuba 2 (P2G): koji se sastoji od osnovnog kapitala 12.13%

Bilansne i vanbilansne izloženosti, iznosi rizikom ponderisanih izloženosti i povezani očekivani gubici

Kreditna institucija je dužna da javno objavi bilansne i vanbilansne izloženosti, iznose rizikom ponderisanih izloženosti i povezane očekivane gubitke za svaku kategoriju specijalizovanog finansiranja iz Tabele 1 člana 172 stav 7 Odluke o adekvatnosti kapitala i bilansne i vanbilansne izloženosti kao i iznose rizikom ponderisanih izloženosti za kategorije izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja utvrđene članom 174 stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala.

Niže dostavljamo pregled izračuna rizikom ponderisane aktive po stanju na 31.12.2024. (u 000 Eur)

R.br	Opis pozicije	Bruto izloženost	Veća rezerva (ispravka vrijednosti/rezervacija)	Neto izloženost	Iznos RWA nakon primjene dodatnog pondera za SME i infrastrukturne projekte
1.	izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama	118,907	878	118,029	0
1.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	1	1	0	0
1.2.	izloženosti prema Vladi CG i CBCG denominovane i sa izvorima sredstava u EUR valuti (član 131 Odluke)	52,143	543	51,600	0
1.4.	izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama država članica EU koje su denominovane i sa izvorima sredstava u njihovoj nacionalnoj valuti (čl. 131 Odluke)	57,492	287	57,204	0
1.6.	izloženosti prema ekvivalentnim trećim državama koje su denominovane i sa izvorima sredstava u njihovoj nacionalnoj valuti (čl. 131 Odluke)	9,271	46	9,225	0
1.9.	ukupna izloženost prema centralnim vladama i centralnim bankama	118,906	877	118,029	0
2.	izloženosti prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave	6,430	325	6,105	852
2.2.	izloženosti prema lokalnim samoupravama u Crnoj Gori	6,430	325	6,105	852
2.6.	ukupna izloženost prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave	6,430	325	6,105	852
3.	izloženosti prema subjektima javnog sektora	207	179	28	28
3.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	167	167	0	0
3.7.	ostale izloženosti prema subjektima javnog sektora	40	13	28	28
3.8.	ukupna izloženost prema subjektima javnog sektora	40	13	28	28

6.	izloženosti prema institucijama	103,375	517	102,858	20,572
6.2.	izloženosti sa preostalim rokom dospijea do 3 mjeseca ili kraće koje su denominovane i sa izvorima sredstava u njihovoj nacionalnoj valuti	88,732	444	88,289	17,658
6.3.	izloženosti koje imaju rejting priznate ECAI	14,500	72	14,427	2,885
6.5.	izloženosti koje nemaju rejting priznate ECAI sa izvornim rokom dospijea do 3 mjeseca ili kraće	143	1	142	28
6.6.	ukupna izloženost prema institucijama	103,375	517	102,858	20,572
7.	izloženosti prema privrednim društvima (corporate)	84,416	6,057	78,359	63,499
7.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	6,711	4,410	2,301	2,301
7.2.	izloženosti prema SME (koji ne zadovoljava kriterijume za retail)	55,758	1,136	54,622	42,746
7.3.	izloženosti prema ostalim privrednim društvima	21,947	511	21,435	18,453
7.4.	ukupna izloženost prema privrednim društvima	77,705	1,647	76,058	61,198
8.	izloženosti prema retail-u	233,163	7,441	225,722	164,437
8.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	6,602	5,227	1,376	1,376
8.2.	izloženosti prema fizičkim licima	211,752	1,893	209,859	154,996
8.3.	izloženosti prema SME	14,809	321	14,488	8,066
8.4.	ukupna izloženost prema retail-u	226,561	2,214	224,347	163,062
9.	izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	261,451	2,022	259,429	90,695
9.2.	izloženosti prema fizičkim licima	240,177	1,594	238,583	83,419
9.3.	izloženosti prema SME	20,689	423	20,266	7,072
9.4.	izloženosti prema privrednim društvima	585	5	580	203
9.6.	ukupne izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	261,451	2,022	259,429	90,695
10.	izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	55,093	1,147	53,946	23,367
10.2.	izloženosti prema fizičkim licima	6,354	81	6,274	3,132
10.3.	izloženosti prema SME	33,647	759	32,889	13,093
10.4.	izloženosti prema privrednim društvima	15,091	308	14,783	7,142
10.6.	ukupne izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	55,093	1,147	53,946	23,367
11.	izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza	14,075	9,986	4,089	4,089
12.	visokorizične izloženosti	29,294	2,170	27,124	40,621
12.3.	špekulativno finansiranje nepokretnosti	19,791	448	19,343	28,950
12.3.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	279	123	156	
12.4.	ostale visokorizične izloženosti	9,503	1,722	7,781	11,671
12.5.	ukupne visokorizične izloženosti	29,294	2,170	27,124	40,621
15	vlasnička ulaganja	11		11	11
16.	ostale stavke aktive	156,831	208	156,623	30,961
16.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	594	182	413	413
16.2.	ostale izloženosti prema fizičkim licima koje ne zadovoljavaju kriterijume za druge izloženosti	800	25	775	763
16.4.	gotovina (novac u blagajnama i trezoru) i gotovinski ekvivalenti	125,651	1	125,650	0
16.6.	materijalna aktiva (zemljišta, zgrade kreditne institucije)	12,215		12,215	12,215
16.7.	stečena aktiva	1,939		1,939	1,939
16.8.	investicione nekretnine	198		198	198
16.9.	ostale stavke aktive (plaćanja unaprijed, ostala potraživanja)	15,435		15,435	15,435
16.10.	ukupna izloženost prema ostalim stavkama aktive	156,236	26	156,210	30,549
II	UKUPNE BILANSNE IZLOŽENOSTI	1,049,177	20,944	1,028,233	435,043
III	UKUPNE VANBILANSNE IZLOŽENOSTI KOJE PODLIJEŽU KREDITNOM RIZIKU	178,283	2,333	175,951	38,517
a.	od čega: garancije	68,381	1,404	66,977	29,173
b.	od čega: akreditivi	1,755	11	1,744	618
c.	od čega: kreditne obligacije	108,147	918	107,230	8,727
1.	izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama	20	0	20	0
1.2.	izloženosti prema Vladi CG i CBCG denominovane i sa izvorima sredstava u EUR valuti (član 131 Odluke)	20	0	20	0

1.9.	ukupna izloženost prema centralnim vladama i centralnim bankama	20	0	20	0
3.	izloženosti prema subjektima javnog sektora	252	6	245	75
3.7.	ostale izloženosti prema subjektima javnog sektora	252	6	245	75
3.8.	ukupna izloženost prema subjektima javnog sektora	252	6	245	75
6.	izloženosti prema institucijama	115	1	114	11
6.2.	izloženosti sa preostalim rokom dospeljeća do 3 mjeseca ili kraće koje su denominovane i sa izvorima sredstava u njihovoj nacionalnoj valuti	115	1	114	11
6.6.	ukupna izloženost prema institucijama	115	1	114	11
7.	izloženosti prema privrednim društvima (<i>corporate</i>)	87,880	1,265	86,615	17,340
7.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	548	239	309	155
7.2.	izloženosti prema SME	57,799	697	57,102	8,690
7.3.	izloženosti prema ostalim privrednim društvima	29,533	329	29,204	6,048
7.4.	ukupna izloženost prema privrednim društvima	87,332	1,026	86,306	14,738
8.	izloženosti prema <i>retail-u</i>	55,604	538	55,066	12,102
8.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	331	61	271	131
8.2.	izloženosti prema fizičkim licima	24,120	138	23,982	7,890
8.3.	izloženosti prema SME	31,152	339	30,813	3,109
8.4.	ukupna izloženost prema <i>retail-u</i>	55,273	477	54,796	10,999
9.	izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	2,335	34	2,302	384
9.2.	izloženosti prema fizičkim licima	1,353	4	1,350	236
9.3.	izloženosti prema SME	959	30	929	144
9.4.	izloženosti prema privrednim društvima	23	0	23	4
9.6.	ukupne izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	2,335	34	2,302	384
10.	izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	11,877	80	11,797	1,650
10.2.	izloženosti prema fizičkim licima	45	0	45	11
10.3.	izloženosti prema SME	9,327	54	9,274	1,193
10.4.	izloženosti prema privrednim društvima	2,505	27	2,479	446
10.6.	ukupne izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	11,877	80	11,797	1,650
11.	izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza	883	303	580	286
12.	visokorizične izloženosti	20,064	402	19,662	10,306
12.3.	špekulativno finansiranje nepokretnosti	20,003	401	19,603	10,306
12.3.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	105	43	62	
12.4.	ostale visokorizične izloženosti	61	1	60	0
12.5.	ukupne visokorizične izloženosti	20,064	402	19,662	10,306
15	ostale stavke aktive	135	6	129	67
15.1.	od čega: sa statusom neizmirenja obaveza	3	3	0	0
15.2.	ostale izloženosti prema fizičkim licima koje ne zadovoljavaju kriterijume za druge izloženosti	120	3	117	55
15.4.	ostale vanbilansne stavke	12	0	12	12
15.5.	ukupna izloženost prema ostalim stavkama aktive	132	3	129	67
IV	UKUPNE VANBILANSNE IZLOŽENOSTI	178,283	2,333	175,951	38,517
V	IZLOŽENOSTI / TRANSAKCIJE KOJE PODLIJEŽU KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE	1,922	0	1,922	961
2.	Derivati i transakcije s dugim rokom poravnjanja	1,922	0	1,922	961
VI	UKUPNE IZLOŽENOSTI	1,229,382	23,276	1,206,106	474,520

IZLOŽENOST RIZIKU PREMA VRSTAMA RIZIKA

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU	544,220
1.1.	IZNOSI RIZIKOM PONDERISANOJ IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU, KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE I SLOBODNE ISPORUKE	474,520
1.1.1.	Standardizovani pristup	474,520
1.4.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI OPERATIVNOM RIZIKU	69,700
1.4.1.	Jednostavni pristup operativnom riziku	69,700

7. Podaci o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane

Kreditna institucija je dužna da, u vezi sa izloženošću kreditnom riziku druge ugovorne strane, javno objavi podatke koje se odnose na:

- iznos kolaterala uključujući i iznos odvojenog kolaterala koji je primljen i dat prema vrsti kolaterala kao i dodatno razvrstan između kolaterala koji se koristi za transakcije derivatima i transakcije finansiranja hartija od vrijednosti
- za transakcije derivatima, vrijednosti izloženosti prije i poslije efekata ublažavanja kreditnog rizika u skladu sa metodom iz Dijela trećeg Glava II.
- Odjeljak 6 odsjeci 3 do 6 Odluke o adekvatnosti kapitala, nezavisno od toga koji je metod primjenljiv i povezani iznosi izloženosti riziku razvrstani prema primjenljivim metodima
- za transakcije finansiranja hartija od vrijednosti, vrijednosti izloženosti prije i poslije efekata ublažavanja kreditnog rizika u skladu sa metodom iz Dijela trećeg Glava II odjeljci 4 i 6 Odluke o adekvatnosti kapitala, nezavisno od toga koji je metod primijenjen i povezani iznosi izloženosti riziku razvrstani prema primjenljivim metodama;
- vrijednosti izloženosti poslije efekata smanjenja kreditnog rizika i povezane izloženosti riziku za kapitalni zahtjev prilagođavanja kreditnom vrednovanju, odvojeno za svaki metod, u skladu sa Dijelom trećem Glava VI Odluke o adekvatnosti kapitala;
- vrijednost izloženosti centralnim ugovornim stranama i povezane izloženosti riziku u okviru Dijela trećeg Glava II Odjeljak 6 odsjek 9 Odluke o adekvatnosti kapitala, odvojeno za kvalifikovane i nekvalifikovane centralne ugovorne strane i razvrstano prema vrstama izloženosti;
- zamišljene vrijednosti i fer vrijednost transakcija kreditnim derivatima, pri čemu se transakcije kreditnim derivatima razvrstavaju prema vrsti proizvoda, a u okviru svake vrste proizvoda transakcije kreditnim derivatima razvrstavaju se dodatno prema tome da li je kreditna zaštita kupljena ili prodana;
- procjenu parametra alfa u slučaju iz člana 320 stav 9 Odluke o adekvatnosti kapitala

U tabeli niže su predstavljeni podaci koji se odnose na kreditne rizik druge ugovorne strane, koji se odnosi na derivatna sredstva (IR swap) na 31.12.2024 (u 000 EUR):

PRISTUP	BROJ TRANSAKCIJA	ZAMIŠLJENA (HIPO-TETIČKA) VRIJEDNOST	TRENUTNA TRŽIŠNA VRIJEDNOST, POZITIVNA	TRENUTNA TRŽIŠNA VRIJEDNOST, NEGATIVNA	TROŠKOVI ZAMJENE	POTENCIJALNA BUDUĆA IZLOŽENOST	α KORIŠĆENA ZA IZRAČUNAVANJE REGULATORNOG IZNOSA IZLOŽENOSTI	IZNOS IZLOŽENOSTI PRIJE PRIMJENE TEHNIKA UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA	IZNOS IZLOŽENOSTI NAKON PRIMJENE TEHNIKA UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA	IZNOS IZLOŽENOSTI				RIZIKOM PONDERISANI IZNOS IZLOŽENOSTI	
										Pozicije tretirane prema standardizovanom pristupu za kreditni rizik		Pozicije tretirane prema standardizovanom pristupu za kreditni rizik		Pozicije tretirane prema standardizovanom pristupu za kreditni rizik	
Metoda originalne izloženosti (za derivate)	5	60,000	0	-2,422	0	1,373	1.40	1,922	1,922	1,922	1,922	961	961		

8. Podaci o kontracikličnom baferu kapitala

Po stanju na 31.12.2024, kontraciklični bafer iznosi 0%.

9. Podaci o izloženosti kreditnom riziku i riziku razvodnjavanja

Oblast primjene i definicije pojmova „dospio” i „umanjen” koje koristi za računovodstvene potrebe i moguće razlike između definicija za pojmove „dospio” i „status neispunjavanja obaveza” za računovodstvene i regulatorne potrebe

Dospjelim potraživanjima se smatraju sva potraživanja koja banka nije uspjela naplatiti na ugovoreni datum dospjeća, odnosno potraživanja kod kojih je prisutno kašnjenje u izmirivanju duga od strane klijenta u odnosu na ugovorom definisane rokove.

Pri praćenju strukture i kvaliteta kreditnog portfolija i kreditnog rizika koji proizilazi iz kreditnog portfolija, banka je dužna da posebnu pažnju posveti tzv. nekvalitetnim kreditima.

Nekvalitetnim kreditom, u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom koja je bila u primjeni na 31.12.2024, smatra se kredit koji je banka primjenom kriterijuma za klasifikaciju aktive iz ove Odluke, klasifikovala u klasifikacionu kategoriju “C”, “D” ili „E”.

Opis pristupa i metoda koje koristi radi utvrđivanja specifičnih i opštih ispravki vrijednosti za kreditni rizik

NLB Banka AD Podgorica obračunava ispravke vrijednosti za bilansne stavke i rezervisanja za vanbilansne stavke, kao i rezervacije za potencijalne kreditne gubitke u skladu sa internim aktom Metodologija obezvređivanja potraživanja i formiranja rezervisanja za kreditne rizike.

Obezvrjeđenja, odnosno rezervisanja formiraju se u skladu sa MSFI 9 za finansijska sredstva koja Banka drži do dospeljeća i koja vrednuje po amortizovanom trošku i određene preuzete obaveze po vanbilansnim stavkama gdje je kreditni rizik sličan uobičajenom kreditnom odnosu (finansijske garancije, avali, nepokriveni akreditivi, neopozive ili uslovno opozive kreditne linije).

Standardom MSFI 9 je propisano da svaki finansijski instrument koji se drži do dospeljeća od strane NLB d.d. ili članica NLB grupe i koji se vrednuje po amortizovanom trošku (potraživanja koja prođu SPPI test) ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (finansijski instrumenti koji ne prođu SPPI test) i vanbilansne stavke gdje je kreditni rizik sličan kao kod konvencionalnog kreditnog odnosa, mora se svrstati u jednu od tri faze (Stage) i na bazi kojih je potrebno formirati ispravku vrijednosti i rezervacije. Klasifikacija po fazama (Stage) je od izuzetne važnosti jer će odrediti modul obračuna ispravki vrijednosti u sljedećoj iteraciji.

Banka formira ispravke (rezervacije) na nivou portfelja (skupni obračun) u slučaju performing

klijenata, koji pripadaju kvalitetnoj aktivi po internoj metodologiji, kao i u slučaju klijenata koji pripadaju nekvalitetnoj aktivi, i koji ne prelaze izloženosti opredijeljene internom metodologijom NLB Banke AD Podgorica. Za nekvalitetnu aktivu za koju su ispunjeni uslovi na osnovu interne metodologije se formiraju obezvrjeđenja na individualnoj osnovi.

Kreditna institucija je dužna da javno objavi podatke koje se odnose na iznos i kvalitet izloženosti za kredite (kvalitetni, nekvalitetni i restrukturirani), izloženosti po osnovu dužničkih hartija od vrijednosti i vanbilansne izloženosti, uključujući akumulirano umanjenje vrijednosti, rezervacije i promjene negativnih fer vrijednosti zbog kreditnog rizika i iznosa primljenog kolaterala i finansijskih jemstava

Izloženosti po stepenu kreditnog kvaliteta (stavke bilansa)
u 000 Eur

R. br.	Stavke aktive bilansa	Novčani kolateral	Ostali ko- lateralni	Klasifikacija					Ukupno
				A	B	C	D	E	
				1	2	3	4	5	
1.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	8,421	1,629,182	730,588	127,943	9,629	820	5,752	874,732
1.a.	kredit i potraživanja od kreditnih institucija			103,375					103,375
1.b.	kredit i potraživanja od klijenata	8,421	1,629,182	538,902	127,943	9,629	820	5,751	683,045
1.c.	hartije od vrijednosti			85,937					85,937
1.d.	ostala finansijska sredstva			2,374				1	2,375
2.	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	0	0	16,067	0	0	0	0	16,067
2.c.	hartije od vrijednosti			16,067					16,067
5.	Ukupni bruto krediti	8,421	1,608,742	538,904	122,463	9,629	820	5,751	677,567
6.	Kamatna potraživanja	2	470	139	36	17	4	95	291
6.b.	kamata na kredite i potraživanja od klijenata	2	470	139	36	17	4	95	291
6.e.	kamata na bruto kredite	2	470	139	36	17	4	95	291
7.	Vremenska razgraničenja	10	3,772	-311	-15	-60	-3	-357	-746
7.b.	vremenska razgraničenja na kredite i potraživanja od klijenata	10	3,772	-565	-15	-60	-3	-357	-1,000
7.c.	vremenska razgraničenja na hartije od vrijednosti			254					254
7.e.	vremenska razgraničenja na bruto kredite	10	3,772	-565	-15	-60	-3	-357	-1,000
8.	Ukupni iznos bruto kredita i potraživanja (1.a+1.b+2.a+2.b+3.a+3.b+4.a+4.b+6.a+6.b+7.a+7.b)	8,433	1,633,424	641,851	127,964	9,586	821	5,489	785,711
9	Ukupni iznos hartija od vrijednosti (1.c+2.c+3.c+4.c+6.c+7.c)	0	0	102,258	0	0	0	0	102,258
12.	Ostale stavke aktive na koje se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke	1	213	2,703	152	74	-2	634	3,561
26.	Ukupni iznos rezervacija za potencijalne gubitke za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije (14+18+22)			3,747	3,856	3,506	579	6,124	17,812
27.	Ukupni iznos ispravki vrijednosti za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije (15+19+23)			3,082	2,714	3,936	354	5,615	15,701
31.	Bilansna aktiva na koju se ne izdvajaju rezerve za potencijalne gubitke								157,455
32.	UKUPNA BRUTO AKTIVA (13+31)								1,051,360
33.	UKUPNA NETO AKTIVA (32-27)								1,035,659

Izloženosti po stepenu kreditnog kvaliteta (stavke vanbilansa) u 000 Eur

Stavke aktive vanbilansa	Kvaliteni vanbi-lans	Nekvalitetni vanbi-lans	Ukupno
Izdate garancije	67,468	913	68,381
Date kreditne obligacije (odobreni, a neiskorišćeni krediti)	26,930	67	26,996
Nepokrivena kreditna pisma (akreditivi)	1,755	0	1,755
Vanbilans na koji se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke (1+2+3+4+5+6)	96,153	980	97,132
Rezervacije za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama	1,120	300	1,420
Rezervisanja za gubitke po vanbilansu	1,476	262	1,738
Vanbilans ukupno			4,728,377

Restrukturirani krediti i potraživanja u 000 Eur

r. br.	opis pozicije	iznos restrukturiranih potraživanja	broj partija koje su restrukturirane
1.	kredit	17,630	125
2.	ostala potraživanja	55	12
3.	ukupan iznos kredita i potraživanja	17,685	137

Analiza računovodstveno dospjelih izloženosti

Pod dospjelim izloženostima iz segmenta bankarskih poslova, Banka podrazumijeva dospjelu nenaplaćenu glavnicu, dospjelu nenaplaćenu redovnu kamatu, dospjelu nenaplaćenu zateznu kamatu i dospjelu nenaplaćenu naknadu.

Pregled dospjelih potraživanja u ukupnim potraživanjima po osnovu kreditnih izloženosti prikazan je u tabeli ispod.

(000 EUR)						
Kredit - nedospje-la glavnica	Kredit - dospjela glavnica	Ukupni iznos kredita	Factoring	Kamata na kredite	Naknade i ostala po-traživanja	Ukupni iznos bi-lansne izloženosti
670,087	7,478	677,565	5,480	288	533	683,866

Bruto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti koje su u statusu neispunjavanja obaveza i koje nijesu u tom statusu, akumulirane opšte i specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik, akumulirani otpisi koji se odnose na te izloženosti i neto knjigovodstvene vrijednosti i njihova distribucija prema geografskom području i vrsti djelatnosti za kredite, dužničke hartije od vrijednosti i vanbilansne izloženosti

Bruto knjigovodstvene vrijednosti bilansnih izloženosti sa pripadajućim ispravkama vrijednosti razvrstane u zavisnosti od statusa neispunjenja obaveza prikazane su u tabeli ispod. Pod statusom neispunjenja obaveza podrazumijevaju se nekvalitetne izloženosti klasifikovane u kategorije C, D i E.

U 000 Eur

Stavke aktive bilansa	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva	Ukupno
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	858,531	16,201	874,732
kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	103,375	0	103,375
kreditni i potraživanja od klijenata	666,845	16,200	683,045
hartije od vrijednosti	85,937	0	85,937
ostala finansijska sredstva	2,374	1	2,375
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	16,067	0	16,067
Ukupni bruto krediti	661,367	16,200	677,567
Kamatna potraživanja	175	116	291
Vremenska razgraničenja	-326	-420	-746
Ukupni iznos bruto kredita i potraživanja	769,815	15,896	785,711
Ostale stavke aktive na koje se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke	2,855	706	3,561
Ukupni iznos rezervacija za potencijalne gubitke za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije	7,603	10,209	17,812
Ukupni iznos ispravki vrijednosti za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije	5,796	9,905	15,701

Vanbilansne izloženosti sa pripadajućim rezervisanjima za gubitke razvrstane u zavisnosti od statusa neispunjenja obaveza prikazane su u tabeli ispod

U 000 Eur

Stavke aktive vanbilansa	Kvalitetni vanbilans	Nekvalitetni vanbilans	Ukupno
Izdane garancije	67,468	913	68,381
Date kreditne obligacije (odobreni, a neiskorišćeni krediti)	26,930	67	26,996
Nepokrivena kreditna pisma (akreditivi)	1,755	0	1,755
Vanbilans na koji se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke (1+2+3+4+5+6)	96,153	980	97,132
Rezervacije za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama	1,120	300	1,420
Rezervisanja za gubitke po vanbilansu	1,476	262	1,738

Tokom 2024. godine, Banka je na vanbilans prenijela 844 hiljada EUR nekvalitetnih potraživanja.

U tabeli ispod prikazana je distribucija *bruto kredita* prema *geografskom području* (u 000 Eur).

Opština	Iznos kredita	Regija	Iznos kredita
Andrijevisa	955	Sjever	92,147
Bar	41,042	Centar	512,155
Berane	20,056	Jug	208,546
Bijelo Polje	40,874	Ostalo	9,635
Budva	49,092		
Cetinje	18,919		
Danilovgrad	15,164		
Gusinje	32		
Herceg Novi	30,348		
Kolašin	5,541		
Kotor	41,894		
Mojkovac	3,664		
Nikšić	52,872		
Opština Tuzi	4,827		
Ostalo	9,635		
Petnjica	82		
Plav	1,263		
Plužine	319		
Pljevlja	14,032		
Podgorica	419,323		
Rožaje	4,671		
Šavnik	340		
Tivat	25,996		
Ulcinj	20,173		
Zeta	1,050		
Žabljak	319		
Ukupno	822,483		

U tabeli ispod prikazana je distribucija *bruto kredita* prema *industrijama* (u 000 Eur).

Djelatnost	Iznos kredita
Administrativne i pomocne uslužne djelatnosti	1,920
Drž.uprava i odbrana i obav. socijalno osiguranje	58,243
Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	5,408
Fizička lica	566,844
Građevinarstvo	24,611
Informisanje i komunikacije	3,911
Obrazovanje	341
Ostale uslužne djelatnosti	10,607
Ostalo	366
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2,595
Poslovanje nekretninama	15,336
Prerađivačka industrija	17,708
Saobraćaj i skladištenje	8,218
Snabdijevanje električnom energijom	8,223
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	6,896
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	65,495
Umjetničke,zabavne i rekreativne djelatnosti	3,002
Usluge pružanja smještaja i ishrane	19,634
Vađenje ruda i kamena	2,620
Zdravstvo i socijalna zaštita	504
Ukupno	822,483

U tabeli ispod prikazana je distribucija *vanbilansa* prema *geografskom području* (u 000 Eur).

Opština	Iznos vanbilans	Opština	Iznos vanbilans
Andrijevica	17	Sjever	15,937
Bar	10,994	Centar	135,942
Berane	2,117	Jug	28,884
Bijelo Polje	6,254	Ostalo	0
Budva	6,485		
Cetinje	5,603		
Danilovgrad	3,447		
Gusinje	1		
Herceg Novi	2,415		
Kolašin	2,399		
Kotor	5,088		
Mojkovac	1,155		
Nikšić	13,839		
Opština Tuzi	3,060		
Ostalo	0		
Petnjica	1		
Plav	10		
Plužine	17		
Pljevlja	3,504		
Podgorica	109,022		
Rožaje	416		
Šavnik	33		
Tivat	2,144		
Ulcinj	1,757		
Zeta	971		
Žabljak	15		
Ukupno	180,763		

U tabeli ispod prikazana je distribucija *vanbilansa* prema *djelatnostima* (u 000 Eur).

Industrija	Iznos vanbilans
Administrativne i pomocne uslužne djelatnosti	437
Drž.uprava i odbrana i obav. socijalno osiguranje	13
Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	1,222
Fizička lica	26,921
Građevinarstvo	28,925
Informisanje i komunikacije	1,148
Obrazovanje	957
Ostale uslužne djelatnosti	3,806
Ostalo	185
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1,461
Poslovanje nekretninama	161
Prerađivačka industrija	12,447
Saobracaj i skladištenje	11,131
Snabdijevanje električnom energijom	3,678
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	11,630
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	73,396
Umjetnicke,zabavne i rekreativne djelatnosti	121
Usluge pružanja smještaja i ishrane	2,746
Vađenje ruda i kamena	258
Zdravstvo i socijalna zaštita	121
Ukupno	180,763

U tabeli ispod prikazana je geografska distribucija dužničkih hartija od vrijednosti (u 000 EUR). U pitanju su hartije od vrijednosti čiji je izdavaoc država.

Država	Iznos
Austrija	13,966
Belgija	33,521
Crna Gora	35,252
Francuska	9,982
Sjedinjene Američke Države	9,271
Ukupno	101,993

Razvrstavanje kredita i dužničkih hartija od vrijednosti prema preostalom roku do dospijea

Kredit i dužničke hartije od vrijednosti razvrstani prema preostalom roku do dospijea prikazani su u tabeli ispod (u 000 EUR).

Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7	8 - 15	16 - 30	31 - 90	91 - 180	181 - 365	1 - 5	Preko 5	UKUPNO
	dana	dana	dana	dana	dana	dana	godina	godina	
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	107,384	19,479	30,661	24,044	43,120	85,132	299,651	249,859	859,329
potraživanja od banaka (sredstva kod banaka)	103,375	0	0	0	0	0	0	0	103,375
potraživanja od klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kredit bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kredit klijentima	4,109	4,586	7,533	24,554	38,937	75,368	284,850	243,108	683,045
hartije od vrijednosti	0	14,989	23,948	0	5,011	9,271	20,912	11,806	85,937
ostala finansijska sredstva	0	0	315	0	0	2,061	0	0	2,376
kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti	-100	-96	-1,135	-510	-828	-1,568	-6,111	-5,055	-15,404
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	0	0	90	0	0	1,991	9,502	4,574	16,157
hartije od vrijednosti	0	0	0	0	0	1,991	9,502	4,574	16,067
kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti	0	0	90	0	0	0	0	0	90
Derivati koji se drže zbog zaštite od rizika	0	0	2	0	0	0	0	0	2
Ostala sredstva			3,189	952		83	1,939	254	6,417

10. Podaci o opterećenoj i neopterećenoj imovini

Banka je na 31.12.2024. imala opterećena sredstva u iznosu od 2,152 hiljada USD (protivvrijednost u iznosu od 2,061 hiljada EUR po kursu na 31.12.2024) u vidu garancije za VISA principal koja su založena za potrebe funkcionisanja kartičnog poslovanja. S druge strane, iznos neopterećenih bilansnih sredstava Banke na 31.12.2024. je 1,033,599 hiljada EUR.

11. Podaci o primjeni standardizovanog pristupa

Kreditna institucija koja izračunava iznose rizikom ponderisane izloženosti u skladu sa Dijelom trećim Glava II Odjeljak 2 Odsjek 1 Odluke o adekvatnosti kapitala dužna je da za svaku kategoriju izloženosti iz člana 129 Odluke o adekvatnosti kapitala javno objavi vrijednosti izloženosti i vrijednosti izloženosti nakon ublažavanja kreditnog rizika u vezi sa svakim stepenom kreditnog kvaliteta u skladu sa Dijelom trećim Glava II Odjeljak 2 Odluke o adekvatnosti kapitala, prema kategorijama izloženosti, kao i vrijednosti izloženosti za koje je umanjen regulatorni kapital.

Ponderisanje izloženosti u procesu izračunavanja kreditnim rizikom ponderisane aktive na 31.12.2024. rađeno je u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija. Banka je koristila najstrožiji rejting utvrđen od strane međunarodno priznatih rejtinga agencija Standard & Poors, Fitch i Moody's.

Međutim, kako komitenti Banke uglavnom nemaju dodjeljene kreditne rejtinge od strane priznatih eksternih rejting agencija i izvoznih kreditnih agencija (osim u slučaju emitenata hartija od vrijednosti i korespondentskih ino-banaka), Banka najčešće prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive nije vršila ponderisanje izloženosti u skladu sa kreditnim rejtingima (na osnovu kojih se utvrđuje stepen kreditnog kvaliteta), već je ponderisanje rađeno na osnovu ostalih kriterijuma iz Odluke o adekvatnosti kapitala banaka koja je u primjeni od 01.01.2022.

Navedeno je sastavni dio izvještaja o rizikom ponderisanoj izloženosti koja je dio ovog dokumenta.

12. Podaci o izloženosti tržišnom riziku

NLB Banka AD Podgorica ne izdvaja kapitalne zahtjeve za izloženosti tržišnom riziku.

13. Podaci o upravljanju operativnim rizikom

Operativni rizik je rizik, koji nastaje zbog manjkavosti ili grešaka prilikom djelovanja unutrašnjih procesa, sistema i ljudi ili zbog spoljnih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a ne uključuje strateški rizik i rizik ugleda. Međutim, zbog njegovog značaja, rizik ugleda se uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom, prilikom ocjenjivanja operativnih rizika.

Na području operativnog rizika za izračun zahtjeva po kapitalu, NLB Banka AD Podgorica koristi tzv. "jednostavni pristup".

Prema jednostavnom pristupu, osnovicu za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik predstavlja prosjek neto kamatonosnih i neto nekamatonosnih prihoda za tri prethodne uzastopne poslovne godine.

Kapitalni zahtjev za operativni rizik jednak je 15% trogodišnjeg prosjeka relevantnog pokazatelja propisanog članom 352 Odluke o adekvatnosti kapitala. Banka izračunava trogodišnji prosjek relevantnog pokazatelja na osnovu podataka za posljednja tri dvanaestomjesečna perioda na kraju poslovne godine.

Potreban kapital Banke za operativni rizik tokom 2024. godine bio je 6,954 hilj. EUR.

14. Podaci o ključnim indikatorima

14.1 Sastav regulatornog kapitala i kapitalni zahtjevi izračunati u skladu sa članom 101 Odluke o adekvatnosti kapitala (u 000 Eur)

Sastav regulatornog kapitala i kapitalni zahtjevi prikazani su pod tačkom 2.

14.2 Ukupan iznos izloženosti riziku izračunat u skladu sa članom 101 stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala

Ukupan iznos izloženosti riziku izračunat u skladu sa članom 101 stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala je prikazan u dijelu podataka o kapitalnim zahtjevima i iznosima rizikom ponderisanih izloženosti (tačka 2 ovog izvještaja).

14.3 Iznos i sastav dodatnog regulatornog kapitala koji kreditna institucija mora da drži u skladu sa članom 279 stav 1 tačka 1 Zakona, ako je primjenljivo

NLB Banka AD Podgorica nema obavezu primjene dodatnog regulatornog kapitala koji kreditna institucija mora da drži u skladu sa članom 279 stav 1 tačka 1 Zakona.

14.4 Zahtjev za kombinovani bafer koji kreditna institucija mora da drži u skladu sa Zakonom

Kombinovani bafer u slučaju NLB Banke AD Podgorica uzima u obzir bafer za očuvanje kapitala, kontradiklični bafer i bafer za ostale sistemski važne (OSV) kreditne institucije ili bafer za strukturni sistemski rizik (u zavisnosti od toga koji je veći).

S obzirom da je NLB Banka AD Podgorica dio NLB Grupe koja je na konsolidovanom nivou prepoznata kao ostala sistemski važna (OSV) kreditna institucija i koja po tom osnovu primjenjuje bafer za OSV kreditne institucije od 1% ukupnog iznosa izloženosti riziku, iako je NLB banci AD Podgorica Rješenjem od strane CBCG dodijeljen veći bafer za OSV kreditne institucije od 2%, u skladu sa članom 163, paragraf 3 Zakona o kreditnim institucijama NLB Banka AD Podgorica primjenjuje bafer od 1% za ostale sistemski važne kreditne institucije (OSV).

Kako je bafer za očuvanje kapitala u skladu sa članom 387 Zakona o kreditnim institucijama propisan na 1,88%, te kontradiklični bafer Odlukom CBCG propisan na 0%, a bafer za strukturni sistemski rizik od 1,5% veći od bafera za ostale sistemski važne kreditne institucije od 1%, kao kombinovani bafer na 31.12.2024, Banka primjenjuje bafer od 3,38% (1,88% + 0% + 1,5%) na ukupnu izloženost riziku od 544,220 hiljada eura, što predstavlja kapitalni zahtjev od 18,395 hiljada eura.

14.5 Koeficijent finansijskog leveridža i mjere ukupne izloženosti izračunatim u skladu sa članom 496 Odluke o adekvatnosti kapitala

Izvještaj o finansijskom leveridžu je regulisan članom 496 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija i predstavlja, u odnosu na regulatorni kapital kreditne institucije, relativnu veličinu aktive, vanbilansnih obaveza i potencijalnih obaveza kreditne institucije za plaćanje ili isporuku ili pružanje kolaterala, uključujući obaveze po osnovu primljenih izvora finansiranja, preuzete obaveze, derivate ili repo ugovore, a isključujući obaveze koje je moguće izvršiti samo tokom stečaja ili likvidacije kreditne institucije.

Koeficijent finansijskog leveridža izračunava se kao odnos osnovnog kapitala kreditne institucije i ukupnog iznosa izloženosti kreditne institucije, izražen u procentima. Kreditna institucija je dužna da održava koeficijent finansijskog leveridža od minimum 3%.

U nastavku dajemo pregled pozicija izloženosti NLB Banke AD Podgorica na 31.12.2024.
u 000 Eur

Red. br.	OPIS POZICIJE	BILANSNE IZLOŽENOSTI						VANBILANSNE IZLOŽENOSTI				
		bruto izlo- ženost	vrijednos- na usk- lađivanja	neto izlo- ženost	bruto izlo- ženost	vrijednos- na usk- lađivanja	neto izlo- ženost	faktori konverzije				izloženost ponde- risana faktorom konverzije
								0,1	0,2	0,5	1	
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	izloženosti prema central- nim vladama ili centralnim bankama	118,906	877	118,029	20	0	20	15	0	5	0	4
2	izloženosti prema re- gionalnoj ili lokalnoj samoupravi	6,430	325	6,105	0	0	0	0	0	0	0	0
3	izloženosti prema subjekti- ma javnog sektora	40	13	28	252	6	245	95	0	150	0	85
6	izloženosti prema instituci- jama	103,375	517	102,858	115	1	114	0	0	114	0	57
7	izloženosti prema privred- nim društvima	77,705	1,647	76,058	87,332	1,026	86,306	50,944	0	35,361	0	22,775
8	izloženosti prema „ <i>retail</i> “-u	226,561	2,214	224,347	55,273	477	54,796	19,762	4,507	30,527	0	18,141
9	izloženosti obezbijedene stambenim nepokretnos- tima	261,451	2,022	259,429	2,335	34	2,302	106	0	2,196	0	1,108
10	izloženosti obezbijedene poslovnim nepokretnos- tima	55,093	1,147	53,946	11,877	80	11,797	3,893	0	7,904	0	4,341
11	izloženosti sa statusom neispunjavanja obaveza	13,481	9,804	3,677	880	300	580	6	5	569	0	286
12	visokorizične izloženosti	29,294	2,170	27,124	20,064	402	19,662	5,621	0	14,041	0	7,583
15	izloženosti po osnovu vlas- ničkih ulaganja	11	0	11			0					0
16	ostale stavke	156,831	208	156,623	135	6	129	0	9	108	12	68
17	UKUPNO	1,049,177	20,944	1,028,233	178,283	2,333	175,951	80,441	4,521	90,977	12	54,449

II	OPIS POZICIJE	IZNOS
1	derivati	1,922
1.3.	swopovi	1,922
III	UKUPAN IZNOS IZLO- ŽENOSTI	1,084,604
IV	OSNOVNI KAPITAL	94,384
V	KOEFIČIJENT FINAN- SIJSKOG LEVERIDŽA	8.70%

14.6 Podaci o koeficijentu likvidne pokrivenosti izračunatom u skladu sa propisom kojim se uređuje upravljanje rizikom likvidnosti

- Prosjek koeficijenta likvidne pokrivenosti na osnovu parametara na kraju mjeseca tokom prethodnih 12 mjeseci za svako tromjesečje relevantnog perioda objavljivanja;
- Prosjek ukupne likvidne imovine, nakon primjene relevantnih korektivnih faktora, uključenih u bafer za likvidnost, na osnovu parametara na kraju mjeseca tokom prethodnih 12 mjeseci za svako tromjesečje relevantnog perioda objavljivanja;
- Prosjeci odliva po osnovu likvidnosti, priliva i neto odliva po osnovu likvidnosti, na osnovu parametara na kraju mjeseca tokom prethodnih 12 mjeseci za svako tromjesečje relevantnog perioda objavljivanja

Obezbjedivanje optimalne likvidnosti je osnovni uslov za sigurno i efikasno poslovanje NLB Banke AD Podgorica. Banka mora potrebnu likvidnost ostvariti racionalnim upravljanjem sredstvima i obavezama u cilju održavanja odgovarajućeg srazmjera između likvidne aktive i nestabilne pasive.

Niže navedeni koeficijenti predstavljaju rezultate uspješnog upravljanja rizikom likvidnosti.

Koeficijenti	31.10.2023.	30.11.2023.	31.12.2023.	Prosjek za Q4 2023	31.1.2024.	29.2.2024.	31.3.2024.	Prosjek za Q4 2023	31.1.2024.	29.2.2024.	31.3.2024.	Prosjek za Q1 2024
LCR u skladu sa regula- tivom CBCG	586%	575%	366%	509%	336%	336%	332%	509%	336%	336%	332%	334%
Bafer za likvidnost	236,789	227,480	233,159	232,476	231,065	215,742	139,340	232,476	231,065	215,742	139,340	195,382
Prilivi po osnovu likvidnosti	133,530	150,574	94,200	126,101	90,407	89,188	135,008	126,101	90,407	89,188	135,008	104,867
Odlivi po osnovu likvid- nosti	161,604	158,273	157,933	159,270	159,203	153,448	168,103	159,270	159,203	153,448	168,103	160,251
Neto likvidnosni odlivi	40,401	39,568	63,734	47,901	68,797	64,260	42,026	47,901	68,797	64,260	42,026	58,361

Koeficijenti	30.4.2024.	31.5.2024.	30.6.2024.	Prosjek za Q2 2024	31.7.2024.	31.8.2024.	30.9.2024.	Prosjek za Q3 2024	31.10.2024	30.10.2024	31.12.2024	Prosjek za Q4 2024
LCR u skladu sa regula- tivom CBCG	204%	229%	240%	225%	337%	469%	447%	418%	398%	294%	393%	362%
Bafer za likvidnost	185,184	174,867	163,859	174,637	178,345	203,643	183,864	188,617	159,918	229,733	165,801	185,151
Prilivi po osnovu likvid- nosti	48,900	62,599	77,266	62,921	98,907	118,917	143,739	120,521	150,623	86,636	146,805	128,021
Odlivi po osnovu likvid- nosti	139,466	138,860	145,468	141,264	151,754	162,375	164,413	159,514	160,839	164,710	168,620	164,723
Neto likvidnosni odlivi	90,566	76,261	68,202	78,343	52,848	43,458	41,103	45,803	40,210	78,074	42,155	53,480

15. Podaci o izloženosti riziku kamatne stope iz pozicija kojima se ne trguje

Priroda rizika kamatne stope i ključne pretpostavke korišćene za mjerenje izloženosti riziku kamatne stope

Priroda kamatnog rizika kojem je izložena NLB Banka AD Podgorica svodi se na izloženosti koje nastaju u bankarskoj knjizi i koje nastaju kao posljedica pridobijanja izvora i plasiranja sredstava po različitim vrstama kamatnih stopa. U skladu sa navedenim, profil kamatnog rizika rezultat je izloženosti u bankarskoj knjizi koje banka ima u fiksnoj i varijabilnoj kamatnoj stopi.

NLB Banka AD Podgorica, u skladu sa smjernicama koje važe za članice NLB grupe, pokušava što više, na prirodan način, bez korišćenja finansijskih derivata da održava kamatne pozicije u okviru propisanih limita u cilju minimiziranja rizika, uz održavanje prihvatljivog nivoa profitabilnosti.

Stručne službe Banke, na osnovu redovnih gap analiza i izrade stresnih scenarija detaljno prate kamatne pozicije i putem davanja preporuka na sjednicama Odbora za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom vezano za obim, ročnost i vrstu kamatnih stopa, utiču na kreiranje kamatonosne strukture aktive i pasive Banke.

Promjene ekonomske vrijednosti, dobiti ili drugog relevantnog mjerila koje koristi kreditna institucija za mjerenje, praćenje i upravljanje rizikom kamatne stope, a koje su nastale zbog promjene kamatnih stopa u skladu sa korišćenim metodama za izračunavanje kamatnog rizika, raščlanjeno po valutama

Upravljanje rizikom promjene kamatnih stopa u bankarskoj knjizi se vrši na osnovu mjerenja osjetljivosti ekonomske vrijednosti kapitala (EVE metodologija), osjetljivosti neto kamatnih prihoda (ΔNII) na promjenu kamatne stope i metodologije standardizovanog kamatnog šoka.

Mjerenje osjetljivosti neto kamatnih prihoda i ekonomske vrijednosti kapitala na promjenu tržišnih kamatnih stopa zasniva se na analizi kamatnih gapova. Gap analiza se odnosi na tehniku mjerenja rizika od promjene kamatnih stopa pomoću koje se sredstva, obaveze i vanbilansna aktiva raspoređuju u odgovarajuće vremenske okvire prema datumu ponovnog određivanja cijena (za instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom) ili datumu dospelja (za instrumente sa fiksnom kamatnom stopom), u zavisnosti od toga koji je raniji.

Sredstva i obaveze koje nemaju definisan datum dospelja (npr. depoziti po viđenju) ili im datumi dospelja variraju u odnosu na originalne datume dospelja definisane ugovorom svrstavaju se u odgovarajuće vremenske okvire na osnovu procjene i prethodnog iskustva Banke. Banka prati stabilnost avista depozita po važećoj internoj metodologiji. Na osnovu dobijenih izračuna, i uzimajući u obzir limite definisane Politikom upravljanja rizikom kaamatne stope, Banka određuje »core« dio, koji raspoređuje na buduće vremenske periode. Određivanje alokacije core depozita vrši se u skladu sa modelom, razvijenim od strane NLB Grupe za procjenu optimalne alokacije core depozita, iz ugla kamatnih pozicija Banke i minimizacije standardne devijacije kamatne marže. Pri tome se uzimaju u obzir limiti prosječne ročnosti core depozita, po segmentima, definisani Politikom upravljanja rizikom kamatne stope.

EVE metoda predstavlja mjeru osjetljivosti vrijednosti finansijskih instrumenata na tržišne kamatne stope, tj. promjenu zahtijevanog prinosa na tržištu. Vrijednost EVE pri uporednom pomjeranju krive prinosa za 200 bazičnih poena (2%) po stanju na dan 31.12.2024. iznosi 8.638 hilj EUR, od čega se 8.508 hilj. EUR odnosi na smanjenje ekonomske vrijednosti EUR pozicija dok 131 hilj. EUR na povećanje ekonomske vrijednosti pozicija ostalih valuta.

Izračun izloženosti riziku kamatne stope bazira se na analizi osjetljivosti ekonomske vrijednosti kapitala i osjetljivosti neto kamatnih prihoda. Kamatni rizik je u procesu identifikacije i ocjenjivanja rizika takođe prepoznat kao materijalno značajan rizik zbog vrijednosti pokazatelja EVE u 2024. godini. EVE pokazatelj kamatnog rizika je pokazatelj negativnog uticaja pretpostavljene promjene nivoa kamatnih stopa u skladu sa 6 različitih scenarija, od kojih se uzima u obzir najnepovoljniji, na ekonomsku vrijednost kapitala Banke. Banka dodatno prati i pokazatelj Promjena NII (net interest income), koji pokazuje efekat na kamatne prihode u slučaju pomjeranja kamatnih stopa za 50 bp.

Izloženost riziku kamatne stope u 000 Eur

I	OSJETLJIVA AKTIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
1.	Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	22,739					22,739
2.	Kamatonosne hartije od vrijednosti	38,937	0	5,011	11,262	46,794	102,004
3.	Kreditni i ostala potraživanja	140,334	36,252	49,006	71,379	489,436	786,408
4.	Ostala osjetljiva aktiva	2,036					2,036
	Ukupno	204,046	36,252	54,017	82,641	536,230	913,186

II	OSJETLJIVA PASIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
1.	Kamatonosni depoziti	791,482	7,933	10,168	23,806	12,219	845,608
2.	Kamatonosne pozajmice	896	763	505	1,357	16,871	20,393
3.	Subordinisani dug i obveznice			14,000		2,400	16,400
4.	Ostale osjetljive obaveze	14,699				1,111	15,810
	Ukupno	807,078	8,696	24,673	25,163	32,601	898,211

III	RAZLIKA (GAP)	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
1.	IZNOS GAP - a - (I) minus (II) - Pozitivan/Negativan	-603,032	27,556	29,344	57,478	503,629	14,975
2.	Kumulacioni Gap - Pozitivan/Negativan	-603,032	-575,476	-546,132	-488,655	14,975	
	Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	-58.23%	-55.57%	-52.73%	-47.18%	1.45%	

16. Podaci o izloženosti pozicijama sekjuritizacije

NLB Banka AD Podgorica ne obavlja poslove sekjuritizacije, pa ne objavljuje informacije o takvim izloženostima.

17. Podaci u vezi politike primanja

Kreditna institucija je dužna da, u vezi sa politikom primanja i praksi zaposlenih koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije objavi set informacija naveden u nastavku.

Postupak odlučivanja koji se primjenjuje pri utvrđivanju i provjeri politike primanja

Saglasnost na Politiku primanja daje Nadzorni Odbor Banke, a na predlog Odbora za primanja i Upravnog odbora Banke. Politika primanja revidira se najmanje jedanput godišnje. Navedena Politika je u potpunosti je usklađena sa Odlukom o primanjima u kreditnim institucijama („Službeni list Crne Gore“, br. 127/20 od 29.12.2020). Odbor za primanja provjerava da li je postojeća politika primanja adekvatna i, ako je potrebno, daje predloge za promjenu tih politika sa predlogom plana za otklanjanje utvrđenih nedostataka. Odbor za primanja pruža podršku i savjetuje Upravni odbor Banke pri izradi Politike primanja. Nadzorni odbor Banke i Odbor za primanja Nadzornog odbora Banke prati sprovođenje i implementaciju Politike.

Karakteristike Politike primanja, uključujući kriterijume koji se primjenjuju za mjerenje uspješnosti i prilagođavanje rizicima, odlaganje primanja i prenos prava

Politikom primanja i nagrađivanja zaposlenih u NLB Banci AD Podgorica, propisuju se osnovni principi za definisanje politike primanja, pravila, postupaka i kriterijuma u vezi sa politikama primanja u Banci, uključujući i kriterijume za utvrđivanje kategorija zaposlenih koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije i način izvještavanja Centralne Banke Crne Gore u vezi sa tim primanjima. Politika daje, u cilju obezbjeđivanja opreznog i efikasnog upravljanja rizicima, jasne smjernice za oprezna primanja i nagrađivanja svim zaposlenim u skladu sa navedenim propisima i dokumentima. Unutar ovog okvira, posebno su navedene smjernice za razumno nagrađivanje identifikovanih zaposlenih, ukoliko se razlikuju od takvih smjernica za plaćanje i nagrađivanja svim zaposlenim. Navedena Odredbe ove Politike usklađene su sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o kreditnim institucijama (Službeni list Crne Gore“, br. 072/19 od 26.12.2019, 082/20 od 06.08.2020, 008/21 od 26.01.2021), Zakonom o radu i drugim relevantnim propisima Crne Gore i EU, kao i sa Smjernicama o zdravim politikama nadoknada prema Direktivi 2013/36/EU (EBA/GL/2021/04 od 02.07.2021) i Politike o nagrađivanju zaposlenih u NLB d.d. i u NLB Grupi, uz poštovanje principa proporcionalnosti, uzimajući u obzir ukupnu aktivu, veličinu aktive Banke, raspoložive vlasničke i dužničke instrumente, kapitalne zahtjeve i druge kriterijume definisane relevantnim odredbama i smjernicama EBA.

Odnos između fiksnih i varijabilnih primanja

Banka određuje odnos između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primanja pojedinog zaposlenog tako da iznos varijabilnog dijela ne prelazi 100% fiksnog dijela ukupnih primanja, ili, ako Odlukom o primanjima u kreditnoj instituciji, za pojedine kategorije zaposlenih nije utvrđen strožiji odnos varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primanja. Banka može da odredi različite odnose između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primanja za različite organizacione jedinice, kontrolne funkcije i različite kategorije zaposlenih, a u izuzetnim i opravdanim slučajevima i za pojedinačne zaposlene u okviru iste kategorije.

Primanja zaposlenog koji obavlja poslove kontrolnih funkcija utvrđuju se na sljedeći način:

- 1) fiksna primanja ne mogu biti manja od dvije trećine ukupnih primanja tog zaposlenog; i
- 2) ukupna godišnja fiksna primanja tog zaposlenog ne mogu biti manja od dvogodišnjeg prosjeka ukupnih godišnjih fiksnih primanja zaposlenih u istoj grupi primanja ili zaposlenih koji obavljaju poslove uporedivog obima, složenosti i odgovornosti.

Kriterijumi uspješnosti po kojima se dodjeljuju primanja

Za ocjenu učinka pojedinog člana Upravnog odbora članice NLB Grupe koriste se sledeći ciljevi u sledećim srazmjerama:

- finansijski ciljevi NLB Grupe 30%;
- ciljevi Banke 50%;
- lični ciljevi člana upravnog odbora Banke 20%.

Po pravilu, učinak identifikovanih zaposlenih u kontrolnoj/nadzornoj funkciji utvrđuje se u skladu sa sledećim ciljevima u sledećoj srazmjeri:

- ciljevi Banke 20%;
- ciljevi kontrolne/nadzorne funkcije 60%;
- ciljevi iz ove alineje su nezavisni od obavljanja poslova koje nadzire odgovarajuća kontrolna/nadzorna funkcija;
- lični ciljevi identifikovanog zaposlenog 20%.

Glavni parametri i obrazloženje strukture varijabilnih primanja kao i drugih primanja

Varijabilna primanja zaposlenih koji obavljaju poslove kontrolnih funkcija zavise od postignutih rezultata te kontrolne funkcije, nezavisno od uspješnosti poslovnih područja koja kontrolišu. Visina varijabilnog dijela zarade identifikovanog zaposlenog za svaku pojedinačnu poslovnu godinu utvrđuje se u skladu sa Politikom primanja, u zavisnosti od ispunjenosti postavljenih ciljeva.

Maksimalni iznos varijabilnog dijela zarade identifikovanog zaposlenog za svaku pojedinačnu poslovnu godinu iznosi:

- 6 zarada za identifikovane zaposlene u kategoriji 2,
- 5 zarada za identifikovane zaposlene u kategoriji 3 (nivo rukovođenja - vise rukovodstvo sektora i Savjetnika člana Upravnog odbora),
- 3 zarade za identifikovane zaposlene u kategoriji 3 (nivo rukovođenja – rukovodioci organizacione oblike (Odjeljenje/Filijale)
- 3 zarade za identifikovane zaposlene u kategorijama 4 i 5.

Članovima Nadzornog odbora primanja se utvrđuju skladu sa Odlukom o primanjima i usvojenim odlukama na nivou Grupe.

Prema ovoj Politici, identifikovani zaposleni u NLB Banci ad Podgorica su podijeljeni u sledeće kategorije:

- 1) Članovi Nadzornog odbora
- 2) Članovi Upravnog odbora
- 3) Poslovna funkcija – komercijalni profil i to:
 - i. više rukovodstvo;
 - ii. ostali zaposleni sa ugovorima o radu ili oni zaposleni koji sprovode poslove kojima se utiče na rizik profila Banke (na primer, zaposleni na poziciji savetnika člana Upravnog odbora ili rukovodioca organizacionog oblika, a koji u skladu sa svojim ovlašćenjima mogu preuzeti određene iz clana 28 Odluka o primanjima u kreditnim insitucijama.
- 4) Funkcija podrške i to: - više rukovodstvo; - ostali zaposleni sa ugovorima o radu ili oni zaposleni koji sprovode poslove kojima se utiče na rizik profila Banke (na primer, zaposleni na poziciji savetnika člana Upravnog odbora, rukovodioca organizacionog oblika, a koji u skladu sa svojim ovlašćenjima mogu preuzeti određene rizike);
- 5) Nadzorna ili kontrolna funkcija – zaposleni obuhvaćeni sistemom interne kontrole (interna revizija, funkcija praćenja usklađenosti poslovanja, funkcija kontrole rizika, funkcija sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, funkcija zaštite informacija i podataka o ličnosti.

Ukupni kvantitativni podaci o primanjima, podijeljeni prema oblasti poslovanja

Ukupni kvantitativni podaci o primanjima, podijeljini prema oblastima poslavanja su dati u hiljadama EUR, u tabeli niže:

Oblast poslovanja	Iznos
Ukupna fiksna primanja članova Upravnog i Nadzornog odbora	519
Ukupna fiksna primanja zaposlenih koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije; komercijalni profil	1,183
Ukupna fiksna primanja zaposlenih koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije; profil podrške i kontrolne funkcije	1,237

Ukupni kvantitativni podaci o primanjima podijeljeni na više rukovodstvo i druge zaposlene koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucija

Iznosi primanja dodijeljenih za finansijsku godinu, podijeljeno na fiksna primanja, uključujući opis fiksnih komponenti i varijabilna primanja kao i broj zaposlenih kojima su dodijeljena ta primanja

Ukupna fiksna primanja dodijeljena u finansijskoj 2024. godini zaposlenima koji imaju značajan uticaj na rizični profil Banke: 2,938,271.65 EUR.

Fiksna primanja po kategorijama primanja: u 000 EUR

Kategorija primanja	Iznos
Zarada i naknada zarada, prekovremeni i praznični rad	2,737
Osiguranje zaposlenih	37
Otpremnina	-
Naknada za članstvo u odborima i pododborima	21
Zimnica	49
Prevoz	24
Dnevnice za službena putovanja	14
Jubilarne nagrade	4
Ostala lična primanja	52
Ukupno	2,938

Broj osoba kojima su dodijeljena fiksna primanja: 54.

Ukupna varijabilna primanja dodijeljena identifikovanim zaposlenim u finansijskoj 2024. godini: 676,361.87 EUR .

Broj zaposlenih kojima su dodijeljena varijabilna primanja: 48.

Iznosi i oblici dodijeljenih varijabilnih primanja, iskazano posebno za isplate u gotovom novcu, akcije, instrumente povezane sa akcijama i druge vrste, kao i podatke o odloženim primanjima

Podaci o iznosima i oblicima varijabilnih primanja su dati u hiljadama EUR, u tabeli niže:

Oblik primanja	Iznos
Ukupna varijabilna primanja dodijeljena u finansijskoj 2024. godini	676
Varijabilna primanja dodijeljena u finansijskoj 2024. godini u gotovini	573
Varijabilna primanja dodijeljena u finansijskoj 2024. godini u finansijskim instrumentima	103
Iznos varijabilnih primanja koja su dodijeljena u finansijskoj 2024. godini, ali čija je isplata odložena za naredne godine	368
Iznos varijabilnih primanja koja su dodijeljena u finansijskoj 2024. godini u gotovini, ali čija je isplata odložena za naredne godine	265
Iznos varijabilnih primanja koja su dodijeljena u finansijskoj 2024. godini u finansijskim instrumentima, ali čija je isplata odložena za naredne godine	103
Ukupno	2,089

Iznosi odloženih primanja dodijeljen za uspješnost u prethodnim periodima, iskazani posebno za iznos za koji se pravo iz primanja prenosi u finansijsku godinu i iznos za koji se pravo iz primanja prenosi u naredne godine

Iznos varijabilnih primanja koja su dodijeljena za uspješnost u 2019, 2021, 2022, 2023. godini, a čija se isplata odraže za naredne periode je: 91 hilj. EUR, 207 hilj. EUR, 274 hilj. EUR, odnosno 308 hilj. EUR, respektivno.

Iznosi odloženih primanja za koje se pravo prenosi u finansijsku godinu, isplaćenih tokom finansijske godine kao i umanjenih na osnovu usklađivanja sa uspješnošću

Iznos varijabilnih primanja koja su dodijeljena za uspješnost u 2019, 2021, 2022, 2023. godini, a koja su isplaćena u finansijskoj 2024. godini je: 143 hilj. EUR, 32 hilj. EUR, 38 hilj. EUR, odnosno 38 hilj. EUR, respektivno.

Garantovana varijabilna primanja dodijeljena tokom finansijske godine i broj zaposlenih kojima su ta primanja dodijeljena

Ne postoje garantovana varijabilna primanja dodijeljena tokom finansijske 2024. godine.

Otpremnine dodijeljene u prethodnim periodima koje su isplaćene tokom finansijske godine

Nije bilo otpremnina dodijeljenih u prethodnim periodima zaposlenim koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije koje su isplaćene tokom finansijske 2024. godine.

Broj otpremnina koje su dodijeljene tokom finansijske godine, podijeljeno na otpremnine koje su unaprijed isplaćene i odložene otpremnine, broj korisnika tih isplata i najveća isplata koja je dodijeljena jednom licu

U toku finansijske 2024. godine nije bilo dodjele i isplate otpremine korisnicima koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije. Nije bilo dodijeljenih odloženih otpremnina.

Broj zaposlenih čija primanja iznose 50,000 EUR i više, iskazano u posebnim razredima primanja od 25,000 EUR

Broj zaposlenih koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije čija ukupna primanja su u finansijskoj 2024. godini iznosila preko 50 hiljada EUR je 27 .

Prikazano po razredima primanja (od 25 hiljada EUR):

Razred primanja	Broj zaposlenih
50 hiljada EUR ili preko 50 hiljada EUR	27
75 hiljada EUR ili preko 75 hiljada EUR	17
100 hiljada EUR ili preko 100 hiljada EUR	7
125 hiljada EUR ili preko 125 hiljada EUR	4
150 hiljada EUR ili preko 150 hiljada EUR	4
175 hiljada EUR ili preko 175 hiljada EUR	3
200 hiljada EUR ili preko 200 hiljada EUR	1
225 hiljada EUR ili preko 225 hiljada EUR	1

Kvantitativni podaci o primanjima organa upravljanja

Kvantitativni podaci o primanjima organa upravljanja su prezentovani u okviru poglavlja Kvantitativni podaci o primanjima, podijeljeni prema oblasti poslovanja.

18. Podaci o koeficijenu finansijskog leveridža

Podaci o koeficijentu finansijskog leveridža, kao i mjerama ukupne izloženosti izračunatih u skladu sa članom 496 Odluke o adekvatnosti kapitala su navedeni u poglavlju 14.5.

Za upravljanje rizikom prekomjerenog finansijskog leveridža, Banka primijenjuje sljedeće aktivnosti i mjere:

- diverzifikacija portfolija,
- izbor visokokvalitetnih klijenata u postupku odobrenja plasmana,
- adekvatna pokrivenost nekvalitetnih (NPL) izloženosti ispravkama vrijednosti,
- adekvatna pokrivenost plasmana sredstvima obezbjeđenja.

Na koeficijent finansijskog leveridža tokom posmatranog perioda uticali su ukupan iznos izloženosti i osnovni kapital Banke. Na ukupan iznos izloženosti, putem diverzifikacije portfolija, Banka utiče na veću primjenu pondera od 35%, 50%, odnosno 75%. Banka upravlja sa osnovnim kapitalom tako što prilikom individualnog odobrenja kredita utvrđuje kapitalni zahtjev u skladu sa postupkom obračuna profitabilnosti po proizvodu.

19. Podaci u vezi zahtjeva za likvidnošću

Obezbjeđivanje optimalne likvidnosti je osnovni uslov za sigurno i efikasno poslovanje banke. Banka mora potrebnu likvidnost ostvariti racionalnim upravljanjem sredstvima i obavezama u cilju održavanja odgovarajućeg srazmjera između likvidne aktive i nestabilne pasive. Banka pozajmljena sredstva mora nabavljati po tržišnoj cijeni, a njihova dospijeca moraju odgovarati dospijeću investiranih sredstava.

Optimalno upravljanje likvidnošću procjenjuje se kroz analizu faktora, kao što su:

- sadašnje / buduće potrebe likvidnosti;
- sadašnji / budući prihodi;
- trenutni / predviđeni kvalitet aktive;
- povećanje / smanjenje izvora finansiranja.

Za potrebe upravljanja likvidnošću, Banka je uspostavila Politiku upravljanja likvidnošću NLB Banke ad Podgorica kojom se definiše rizik likvidnosti, određuju načini i postupci za adekvatno upravljanje i mjerenje rizika likvidnosti, definišu odgovornosti i nadležnosti organa Banke u sistemu upravljanja rizikom likvidnosti, utvrđuje način provjeravanja trenutnog stanja likvidnosti i budućih novčanih tokova, kao i preduzimanje mjera za ostvarivanje ciljeva optimalne likvidnosti banke. Cilj Politike je utvrđivanje okvira za upravljanje rizikom likvidnosti, dok je svrha obezbjeđivanje optimalne likvidnosti.

Donošenje odluka o likvidnosti i finansiranju zasniva se na dobrom razumijevanju trenutne likvidnosne situacije Banke, budućih potreba za likvidnošću, kao i pristupa izvorima finansiranja. To zahtijeva praćenje strukture bilansa stanja, predviđanje potreba za likvidnošću i scenarije, koji omogućavaju predviđanje čitavog spektra potencijalnih nepovoljnih okolnosti.

20. Podaci o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik

Banka na datum na koji se radi izvještaj o javnom objavljivanju nije primjenjivala IRB pristup u procesu regulatorne procjene adekvatnosti kapitala na polju kreditnog rizika.

21. Podaci u vezi primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

21.1. Osnovne karakteristike politika i postupaka za bilansno i vanbilansno netiranje i obim korišćenja ovog tipa zaštite

Iznos bilansnih i vanbilansnih potraživanja obezbijeđen deponovanom gotovinom kod NLB Banke AD Podgorica na 31.12.2024. godine iznosi 10,481 hilj. EUR.

Krovni dokument kojim se uređuje priznavanje i upravljanje kolateralima jeste Procedura za obezbjeđenje plasmana. U ovoj proceduri date su osnovne smjernice uspostavljanja sredstava obezbjeđenja kako bi ta sredstva obezbjeđenja služila osnovnoj svrsi, odnosno ublažavanju kreditnog rizika. Metodologija se naslanja na bazelska načela.

Osnovni princip obezbjeđenja izloženosti je da banka kao primarni izvor naplate uzima kreditnu sposobnost dužnika, a sredstvo obezbjeđenja predstavljaju sekundarni izvor naplate, te ne mogu nadomjestiti procjenu kreditne sposobnosti dužnika.

21.2. Osnovne karakteristike politika i postupaka za vrednovanje prihvatljivog kolaterala i upravljanje tim kolateralom

U skladu sa regulativom i dobrom bankarskom praksom NLB Banka AD Podgorica je uspostavila sistem praćenja i izvještavanja o obezbjeđenjima po fer vrijednosti. Procjena vrijednosti obezbjeđenja se radi uvijek prije odobravanja plasmana i periodično u toku trajanja plasmana (minimum jednom godišnje). Procjene vrijednosti obezbjeđenja za banku vrše ovlašćeni procjenitelji, stalno zaposleni u NLB Banci AD Podgorica, na osnovu interne metodologije, koja je usklađena sa metodologijom na nivou NLB Grupe. Banka takođe angažuje i eksterne procjenitelje, odnosno lica

ovlaštena za poslove procjene vrijednosti nekretnina, koji takođe obavljaju procjene u skladu sa međunarodnim standardima iz ove oblasti.

21.3. Opis glavnih vrsta kolaterala koje je kreditna institucija primila u cilju ublažavanja kreditnog rizika

NLB Banka AD Podgorica kao obezbjeđenja po plasmanima prihvata različite oblike materijalnih i ličnih obezbjeđenja. Materijalna obezbjeđenja plasmana predstavljaju obezbjeđenja koja, u slučaju neispunjavanja ugovornih obaveza od strane dužnika, banka ima pravo unovčiti u cilju naplate svojih potraživanja. Lična obezbjeđenja plasmana nastaju onda kada se treće lice (jemac) obaveže da će izmiriti sve obaveze po plasmanu, ukoliko to ne uradi glavni dužnik (zajmoprimac).

Banka posebnu pažnju poklanja adekvatnom obezbjeđenju plasmana, a plasmani mogu biti obezbjeđeni nekim od sljedećih vrsta obezbjeđenja:

- založeni bankovni depoziti (oročeni depoziti, štednja i dr.),
- mjenice,
- založene nepokretnosti,
- založena pokretna imovina,
- zaloga hartija od vrijednosti,
- založeni kuponi investicionih fondova,
- založen investicioni portfolio,
- založena polisa životnog osiguranja,
- zaloga udjela kapitala u društvu,
- zaloga ili ustupanje potraživanja,
- garancija,
- jemstvo (pravno ili fizičko lica),
- osiguranje zaključeno kod osiguravača,
- pismo o namjerama.

Odluka o vrsti obezbjeđenja i pokrivenosti plasmana, tj. odnosu procijenjene vrijednosti obezbjeđenja i visine plasmana, zavisi od ocjene boniteta klijenta i ročnosti plasmana, a donosi se na odgovarajućem nivou odlučivanja u Banci.

21.4. Za jemstva i kreditne derivate koji se koriste kao kreditna zaštita, glavne vrste davaoca jemstava i drugih ugovornih strana u kreditnim derivatima kao i njihovu kreditnu sposobost, koje se koriste u svrhu smanjenja kapitalnih zahtjeva, osim onih koje se koriste kao dio struktura sintetičkih sekjuritizacija

U svrhu smanjenja kapitalnih zahtjeva Banka koristi ona jemstva koja imaju bolji kreditni kvalitet od kreditnog kvaliteta dužnika i u tom smislu u glavnom koristi garancije i druge oblike jemstava država, opština i banaka koje imaju bolji kreditni kvalitet od kreditnog kvaliteta dužnika.

21.5. Podaci o koncentracijama tržišnog i kreditnih rizika u okviru primjenjenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Prilikom odobravanja plasmana utvrđuje se rizik poslovanja sa određenim klijentom, odnosno na osnovu sveobuhvatne analize utvrđuje se njegova kreditna spospobnost, odnosno primarni izvori otplate plasmana. Obezbjedenje predstavlja sekundarni izvor otplate, zbog čega se odluke o odobravanju plasmana ne zasnivaju na vrijednosti i kvalitetu obezbjeđenja. Svakako, kvalitet i vrijednost obezbjeđenja značajno utiču na kreditni rizik pojedinog plasmana. U tom smislu, NLB Banka Podgorica je interno propisala minimalne odnose vrijednosti pojedinih vrsta obezbjeđenja i plasmana. Ovi odnosi, definisani su na osnovu iskustva banke i regulatornih usmjerenja, a propisani su Procedurom za obezbjeđenje plasmana i Politikom upravljanja kreditnim rizikom.

U slučaju obezbjeđenja jemstvima i garancijama, posebno je bitan kreditni rizik jemca, odnosno garanta. Zbog toga banka uvijek određuje kreditnu sposobnost davaoca garancije/jemstva, i taj iznos banka uključuje u izloženost prema tom pravnom/fizičkom licu.

Procedura za obezbjeđenje plasmana sadrži detaljne opise procesa uspostavljanja obezbjeđenja, način unovčavanja i prenosa vlasništva i na taj način utiče na minimiziranje operativnog rizika kod kolaterala.

21.6. Kreditna institucija koja izračunava iznos rizikom ponderisanih izloženosti u skladu sa standardizovanim pristupom ili IRB pristupom, dužna je da javno objavi podatke koje se odnose na ukupnu vrijednost izloženosti koja nije pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom i ukupnu vrijednost izloženosti koja je pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom nakon primjene korektivnih faktora.

S aspekta kapitalne adekvatnosti po standardizovanom pristupu koji Banka primjenjuje, pod izloženošću koja je pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom podrazumijevamo izloženosti koje su predmet kreditne zaštite u vidu garancije država ili banaka sa dodijeljenim rejtingom od strane priznate eksterne institucije ili su adekvatno pokrivene sa stambenom ili poslovnom nepokretnošću tako da im se dodjeljuje ponder 0%, 20%, 35% ili 50%. Banka je na 31.12.2024. imala 316,956 hiljada eura bilansnih izloženosti (po odbitku ispravki vrijednosti / rezervacija) koje su adekvatno pokrivene prihvatljivom kreditnom zaštitom, dok je za 329,162 hiljada eura bilansnih izloženosti (po odbitku ispravki vrijednosti / rezervacija) s aspekta kapitalne adekvatnosti procijenjeno da nisu pokrivene prihvatljivom kreditnom zaštitom. U obračun nisu uzete pozicije novčanih sredstava i računi depozita kod centralnih banaka, izloženosti prema centralnoj vladi i centralnoj banci, jedinicama regionalne i lokalne samouprave, kao ni materijalna i ostala aktiva na koju se primjenjuje ponder od 100%.

U dijelu vanbilansnih izloženosti, ocijenjeno je da su izloženosti (po odbitku ispravki vrijednosti / rezervacija i prije primjene faktora kreditne konverzije) u iznosu od 15,804 hiljada eura pokrivene prihvatljivom kreditnom zaštitom, dok izloženosti (po odbitku ispravki vrijednosti / rezervacija i prije primjene faktora kreditne konverzije) u iznosu od 160,000 hiljada eura nisu pokrivene prihvatljivom kreditnom zaštitom.

21.7. Odgovarajući faktor konverzije i ublažavanje kreditnog rizika koje je povezano sa izloženošću i učestalost primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika sa efektom zamjene ili bez njega

Banka je na izvještajni datum primjenjivala faktore kreditne konverzije i tehnike ublažavanja kreditnog rizika na način propisan Odlukom o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija koja je u primjeni od 01.01.2022. Za interne potrebe Banka vrši mjesečni obračun adekvatnosti kapitala i s tim u vezi primjenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika, dok izvještaje o adekvatnosti kapitala prema regulatoru sačinjava i šalje kvartalno.

21.8. Za kreditnu instituciju koja izračunava iznose rizikom ponderisanih izloženosti u skladu sa standardizovanim pristupom, iznos bilansnih i vanbilansnih izloženosti prema kategorijama izloženosti prije i poslije primjene faktora konverzije kao i u vezi sa tim ublažavanja kreditnog rizika

Navedeni iznosi su u tabelarnoj formi prikazani pod tačkom 3, Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti.

21.9. Za kreditnu instituciju koja izračunava iznose rizikom ponderisanih izloženosti u skladu sa standardizovanim pristupom, iznos rizikom ponderisanih izloženosti i odnos tog iznosa rizikom ponderisanih izloženosti i vrijednosti izloženosti nakon primjene odgovarajućeg faktora konverzije i ublažavanja kreditnog rizika povezanog sa izloženošću.

Obračunati odnos iznosa rizikom ponderisanih izloženosti prije primjene dodatnih pondera za SME i infrastrukturne projekte i vrijednosti izloženosti nakon primjene odgovarajućeg faktora konverzije i ublažavanja kreditnog rizika povezanog sa izloženošću na 31.12.2024. iznosi 39,68%.

22. Podaci u vezi primjene naprednih pristupa za operativni rizik

NLB Banka AD Podgorica na 31.12.2024. nije primjenjivala napredne pristupe za potrebe obračuna kapitalnog zahtjeva za operativni rizik.

23. Podaci u vezi primjene internih modela za tržišni rizik

NLB Banka AD Podgorica nije primjenjivala interne modele za tržišni rizik pa ne objavljuje informacije o takvim izloženostima.

24. Izuzeci od obaveze javnog objavljivanja podataka

Kreditna institucija kao razlog neobjavljivanja pojedinih podataka navodi zaštitu podataka o klijentima i zaštitu informacija koje imaju internu primjenu ili su povjerljive.